

**TÜRKİYE'DEKİ MANEVİ DANIŞMANLIK VE REHBERLİK ÇALIŞMALARI
BAĞLAMINDA 'I. ULUSLARARASI MANEVİ DANIŞMANLIK VE
REHBERLİK KONGRESİ' (2016) ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK ANALİZLER**

Mustafa KOÇ*

Özet

Bu makalede, 2016 yılında İstanbul'da gerçekleştirilen 'I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi' üzerine yapılan bibliyometrik analizler hakkında bilgi verilmektedir. Çeşitli nitel parametrelerin kullanıldığı bu makalenin amacı, adı geçen bu kongrenin tüm yönleriyle genel özelliklerini ortaya koyarak alan tarihine katkı sağlamaktır. Kongrede sunulan bildiriler ve katılımcılara ilişkin veriler üzerine elde edilen bulguların frekans ve yüzdelik dağılım analizlerinin yapıldığı makalede sonuç olarak; (a) kongrede toplamda 121 bilimsel aktivite yapıldığı; (b) toplam olarak 118 bildiri sunulduğu; (c) sunulan bu bildirilerin 105 adedinin sözel bildiri, 13 adedinin ise poster bildiri olduğu; (d) büyük çoğunluğunun teorik yaklaşımla (% 74) hazırlandığı; (e) veri toplama metodu olarak en fazla dokümantasyon yönteminin (% 73) kullanıldığı; (f) toplamda 215 katılımcının yer aldığı kongrede büyük çoğunluğunun (% 72) yerli katılımcı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Manevi danışmanlık ve rehberlik, uluslararası kongre, sözel bildiri, poster bildiri, bibliyometrik analiz.

**BIBLIOMETRIC ANALYSES ON THE FIRST INTERNATIONAL CONGRESS
ON RELIGIOUS-SPIRITUAL COUNSELLING & CARE (2016) IN THE
CONTEXT OF SPIRITUAL COUNSELLING AND CARE STUDIES IN TURKEY**

---

* Doç. Dr.; Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Psikolojisi Bilim Dalı Öğretim Üyesi & Manevi-Psikolojik Danışmanlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü; mustafakoc@balikesir.edu.tr

Abstract

This article provides information about the bibliometric analyzes on First International Congress on Religious-Spiritual Counselling & Care, held in İstanbul in 2016. The aim of this article, using various qualitative parameters, is to contribute to the literature of this field by presenting the general characteristics of the mentioned congress in every aspect. In the article, doing the frequency and percentage distribution analyses of the presented papers at the congress and on the data on the participants, it has been ultimately determined that (a) 121 scientific activities in total were carried out during the congress; (b) 118 papers in total were presented; (c) 105 of them were oral presentations while the other 13 ones were poster presentations; (d) the vast majority (74%) were prepared in theoretical approach; (e) the most used (73%) data collection method were document review method; (f) the majority of the participants (72%) in the congress with a total of 215 were domestic ones.

Key Words: Spiritual counselling and care, international congress, oral, presentation, poster presentation, bibliometric analysis.

Giriş

Manevi danışmanlık ve rehberlik alanı, temelde seküler psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanı ile psikoloji ve psikiyatri bağlamında modern dünyadaki ruh sağlığı çalışmalarında geline bu son aşamada, önemli bir paradigma dönüşümüne vurgu yapmaktadır. Bu kapsamda ana akım geleneksel danışmanlık ve rehberlik yaklaşımları dışındaki alternatif danışmanlık ve rehberlik yaklaşımlarının temel özelliği, bireyin yaşantısal süreçlerini anlamlandırmada psikolojik danışmanın yanı sıra maneviyat alanından da güç almalarıdır. Geleneksel danışmanlık ve rehberlik uygulamalarının, maneviyat yönelimli danışanların gereksinimlerini karşılama bağlamında yetersiz kaldıkları söylenebilir. Zira seküler danışmanlık uygulamaları, geleneksel ve ana akım psikolojinin teorik formülasyonundan ortaya çıkan terapötik yaklaşımlara dayanır.

Modern psikoloji tarihinde maneviyata yönelik ilk ciddi yaklaşımlar, dinin ve maneviyatın “aşkın ve metafizik / transcendantal” bir yönü olan bireyin varoluşsal bir ihtiyacı olduğunu vurgulayan ve Doğu bilgeliğiyle Batı biliminin sentezini oluşturmayı amaçlayan A. Maslow’un fikirlerinin öncülük ettiği

'transpersonel psikoloji' ekolünde görülmektedir.¹

Modern psikolojinin ruh sağlığı için başvuran danışanlarına yönelik biyolojik merkezli bir yaklaşım önerisine temelde karşı çıkan dinsel ve manevi yönelimli bireyler, manevi danışmanlık ve rehberliğin gelişiminde ve söz konusu bu gelişime paralel olarak insancıl bir tutum geliştirmede önemli rol oynamışlardır. Bugün gelinen tarihsel nokta açısından bakıldığında ise dinsel ve manevi yaklaşımın kuramsal alt yapısını oluşturan spesifik alanların 'pastoral danışmanlık, manevi yönelimli hümanistik psikoloji, transpersonel psikoloji' ve Türkiye özelinde de zengin manevi bir kaynağa sahip 'sufi psikoloji/tasavvuf psikolojisi' olduğu söylenebilir.²

Manevi danışmanlık ve rehberlik yaklaşımını benimseyen psikolojik danışmanlar ve psikoterapistler, -ana akım seküler psikolojik danışman ve psikoterapistlerden farklı olarak- (i) bireysel ihtiyaçların yaşama anlam verdiği; (ii) danışma sürecinin bireyin geçmişinden getirdiği ceza figürü yerine özerklik yaklaşımına vurgu yapan yardımseverlik figürü ile yer değiştirmesinin gerekliliği üzerinde durmaktadırlar. Dolayısıyla seküler danışmanlık yaklaşımlarından farklı olarak manevi danışmanlık, bireyin nevrozlarından daha çok onun günahlarına odaklanmaktadır. Dolayısıyla tedavi süreci, bütün iyileşme biçimlerinin ve kişilerarası ilişkilerin desteklenmesi ve nihai kabul aracılığıyla Tanrı'ya duyulan sevginin yayılıp çoğalması olarak tanımlanabilir. Manevi danışmanlığın dinsel-yaşantısal boyutundaki temel amaç, yaşamın sınırsız olasılıklar taşıdığını danışanın görmesine yardımcı olmak ve diğer bireyler ve yaşamın yaratıcı ruhuyla iletişime geçebilmesini sağlamaktır.³ Kısaca manevi danışmanlık, dinsel inanç, mistik düşünce vb. teolojik içerikli manevi kaynakları, bireyin psiko-sosyal problemlerinin çözülmesi süreçlerinde aktif olarak kullanarak rehabilitasyon sağlamaya çalışmaktadır.

a. Amaç

Bu makalede, manevi danışmanlık ve rehberlik üzerine Türkiye'de ilk kez

---

¹ Ekşi, H. & Kaya, Ç. & Çiftçi, M. (2016). Maneviyat ve psikolojik danışma. [içinde] H. Ekşi & Ç. Kaya (ed.), Manevi yönelimli psikoterapi ve psikolojik danışma (ss. 13-28). İstanbul: Kaknüs Yayınları, s. 18-20.

² Parlak, S. (2016). Manevi danışmanlığın gelişimi. [içinde] H. Ekşi & Ç. Kaya (ed.), Manevi yönelimli psikoterapi ve psikolojik danışma (ss. 29-46). İstanbul: Kaknüs Yayınları, s. 29-30.

7-10 Nisan 2016 tarihleri arasında İstanbul'daki Grand Cevahir Hotel ve Kongre Merkezi'nde uluslararası düzeyde ve içerikte gerçekleştirilen "I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi" hakkında bibliyometrik bilgilerin verilmesi amaçlanmaktadır. Dolayısıyla Türkiye'de manevi danışmanlık ve rehberlik alanında 'uluslararası kongre düzeyinde' ilk kez gerçekleştirilen bir akademik etkinliğin içeriğini konu alan bu makalede, çeşitli nitel parametreler kullanılarak kongredeki katılımcıların ve bildirilerin özelliklerinin ortaya konması hedeflenmektedir.

Öte yandan bu makalede analizi yapılan akademik ürünler, kongre düzenleme kurulu tarafından değerlendirilip bilim kurulunun onayını alarak kongrede 'sözel ve poster' bildiri olarak sunulan bildirilerden oluşmaktadır. Dolayısıyla bu makale, her bir akademik ürünün belli bir akademik değer taşıdığı adı geçen kongrede sunulan bildirilerin bibliyometrik analizini betimsel olarak ortaya koymayı amaçlamaktadır.

b. Sınırlılıklar

Manevi danışmanlık ve rehberlik alanındaki uluslararası bir kongrede sunulan bildirilere ilişkin yapılan bibliyometrik analizlerin yer aldığı bu araştırmanın kaçınılmaz olarak içerik ve yöntemsel bazı sınırlılıkları şunlardır:

(i)-Araştırma, 7-10 Nisan 2016 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen "I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi"nde sunulan sözel ve poster bildirilerin bibliyometrik analizleriyle sınırlıdır. Dolayısıyla makalenin ilgili ekindeki listede (bkz. Ek-1) değerlendirmeye alınmak üzere gönderilen bildiriler, bu makalenin bibliyometrik kapsamı dışındadır.

(ii)-Makaleye konu olan bibliyometrik analizler, (a) katılımcılara göre = '(i) katılımcı türü, (ii) akademik unvanları, (iii) yazar sayısı, (iv) yazarın çalıştığı kurum'; (b) bildirilere göre = '(i) türü, (ii) tematik konu içerikleri, (iii) metodolojik desen özellikleri, (iv) veri toplama yöntemi türleri" parametreleriyle sınırlandırılmıştır. Dolayısıyla burada yer almayan diğer nitel parametreler – hacim problemi oluşturacağı düşüncesiyle- bu makalenin kapsamı dışındadır.

---

³ Jones, J. P. (1981), *Some changes in client levels of meaning-in-life and self-actualization in successful psychotherapy*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Boston: Boston University Graduate School; Parlak, a.g.m., s. 31.

c. Yöntem

“I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi”ndeki katılımcı ve bildirilerin bibliyometrik analizlerini konu alan bu araştırma, metodolojik olarak geçmişte veya güncel olan bir durumu ve/veya olguyu olduğu biçimiyle betimlemeyi hedefleyen “tarama modeli” esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla adı geçen bu yöntemsel yaklaşıma göre, araştırmaya konu edilen olgu/lar kendi koşulları içinde ve olduğu gibi betimlenmeye ve açıklanmaya çalışılmaktadır.⁴

Yukarıda sözü edilen metodolojik gerçeklikten hareketle bu araştırmada, 2016 yılında yapılan “I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi”ndeki katılımcı ve bildiriler, çeşitli bibliyometrik özellikler dikkate alınarak incelenmiştir. Yapılan tarama sonucunda, ilgili kongrede toplam 118 bildiri sunulduğu görülmüştür. Bu bildiriler, yukarıda belirtilen parametreler kapsamında incelenmeye çalışılmıştır.

d. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu makaleye konu edilen kongredeki bilimsel aktiviteler üzerinde sağlıklı bir analiz ve değerlendirme yapabilmek için öncelikle tematik bibliyometrik analiz kriterleri ve nitel parametreleri belirlenmiştir.⁵ Bu çerçevede sosyal bilimler metodolojisindeki betimsel analiz yaklaşımına göre kongrede yer alan katılımcılar ve bu kongrede sunulan bildiriler üzerinde bazı nitel parametrelere göre sınıflandırmalar yapılarak bibliyometrik veriler elde edilmiştir. Söz konusu parametrelere ilişkin elde edilen nitel veriler ise istatistik analiz programına aktarılarak nicel frekans değerleri hesaplanmıştır. Dolayısıyla bu bibliyometrik analiz sürecinde oluşturulan nitel parametrelere göre katılımcı ve bildiri özellikleri tek tek belirlenmiş ve elde edilen bulgular, frekans değerlerine göre grafik ve tablo şeklinde ortaya konarak değerlendirilmiştir. Ayrıca bu makale için yöntemsel benzerlik taşıyan bazı çalışmalar da model alınmıştır.⁶

⁴ Karasar, N. (1995). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. (7. Baskı). Ankara: 3 A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., s. 76-79.

⁵ Yıldırım, A. & Şimşek H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları, s. 198.

⁶ Korkmaz, M. (2010). Kur'an kurslarını konu edinen tezler üzerine bir inceleme. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 8 (19), 151-176; Şahin, S. & Acun, A. (2015). Turist rehberliği alanının bibliyometrik profili (Ulusal turizm kongreleri bildirileri). *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (34), 213-234.

Öte yandan veri toplama aracı ve kaynağı olarak ise bu makalede, (i) kongreye özel oluşturulan web sitesi, (ii) kongre kitapçığı ve (iii) bildiri özetleri kitabı kullanılmıştır. Ayrıca bu makalede yer alan bildirimlerin bibliyometrik analizleri için kullanılan nitel parametrelerin sadece bu makale için kullanılan bazı parametrik kategorilere dayalı subjektif kriterler olduğunu da bilinmelidir.

e. I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi

(07-10 Nisan 2016, İstanbul / Türkiye)

Dün olduğu gibi bugün de din, psiko-sosyo-ekonomik ve kültürel alanlarda dayanışma, yardımlaşma ve insani yardımlar gibi pek çok konuda bireysel sosyal örgütlenmede ilham ve motivasyon kaynağı olmuştur. Bu bağlamda dinsel, manevi ve ahlaki değerlerin bireysel ve toplumsal hayatı dönüştüren çok boyutlu yönleri ve fonksiyonel değeri vardır.

'Manevi danışmanlık ve rehberlik' başlıklı bu uluslararası kongrede dinsel, manevi ve ahlaki değerleri ön plana çıkarmak; bireysel ve toplumsal yaşama yaptıkları katkıları takdir etmek ve modern bireyin yaşamına dokunan din ve maneviyat algısına yönelik akademik ve kamusal bir farkındalık oluşturmak amaçlanmıştır. Ayrıca yine bu kongreyle ailedeki çiftlerin terapisinde, cezaevlerindeki tutukluların rehabilitasyonunda, hastanelerdeki hastalara umut ve moral kaynağı aktarımında, askeriyedeki moral-motivasyonun sağlanmasında, sosyal hizmet kurumlarındaki yetim, öksüz, yaşlı ve dezavantajlı gruplara manevi atmosfer oluşturulmasında din ve maneviyatın rolünün ve katkısının incelenmesi hedeflenmiştir. Aynı zamanda, söz konusu bu alanlarda hizmetleri ve programları sunarken karşılaşılan saha problemlerine ve uygulanan politikalara ilişkin bilimsel analizlere de yer verilmiştir. Bu kongre, alanlarında uzman bilim adamları tarafından disiplinlerarası bir kavşakta yer alan bu alana yönelik teorik ve pratik düzeyde model üretme ve deneyimleri paylaşma, karşılıklı bilgi alış-verişi ve iş birliği yapma ortamı da sağlamıştır. Sonuç olarak bu kongreden elde edilen akademik ve bilimsel iş birliği ve deneyimler, alanda hizmet veren kurumlardaki birey ve topluma yönelik programların iyileştirilip geliştirilmesine katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Bu kongrenin, Türkiye'de yeni gelişmekte olan bir uzmanlık alanını ilk kez uluslararası bir platformda ve disiplinler arası bir bakış açısıyla ele alarak

bundan sonraki çalışmalara ışık tutması beklenmektedir⁷ (ayrıca kongre resmi takvimi için bkz. Tablo-1).

Tablo-1:
Kongre resmi takvimi

21 Aralık 2015 – Son özet gönderim tarihi
4 Ocak 2016 – Kabul edilen bildirimlerin ilanı
20 Mart 2016 – Tam metin bildirimler için son tarih
7-10 Nisan 2016 – Kongre tarihi
+Yeri: İstanbul Grand Cevahir Hotel Convention Center
+Adres: Darülaceze Cad. No:9 Şişli / İstanbul

Sponsorluğunu İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yaptığı kongrenin paydaş kurumları ise Ensar Vakfı, Değerler Eğitimi Merkezi, Balıkesir Üniversitesi Manevi-Psikolojik Danışmanlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi ve Diyanet İşleri Başkanlığı'dır.

Kongre konaklaması ve ulaşımı bağlamında konferansta bildiri sunan ve oturum başkanlığı yapan katılımcıların ulaşım ve konaklama giderleri organizasyon yöneticisi Ensar Vakfı ve Değerler Eğitimi Merkezi tarafından karşılanmıştır. Konferansa dinleyici olarak katılanların konaklama ve ulaşım giderleri ise kendileri tarafından karşılanmıştır.

e.a. Kongre Tarihçesi

Manevi danışmanlık ve rehberlik alanında Türkiye'de uluslararası bir akademik etkinlik yapma düşüncesi ve alt yapı çalışmaları, ilk olarak Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyelerinden

⁷ I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi (2016). Resmi internet sitesi. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi. (<http://mdrk.org/tr>), [Erişim: Mayıs 2016].

sosyolog Nuri Tınaz tarafından 2015 yılında ortaya atılmıştır. Aynı zamanda Değerler Eğitim Merkezi'nin akademik koordinatörü olan Tınaz, Değerler Eğitimi Merkezi'nin ev sahipliğinde konuyu 2015 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Psikolojisi ABD öğretim üyesi Ali Ayten ve Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Psikolojisi ABD öğretim üyesi ve Manevi-Psikolojik Danışmanlık Uygulama ve Araştırma Merkezi müdürü Mustafa Koç ile paylaştıktan sonra alınan kararlar sonucunda Değerler Eğitimi Merkezi'nde bir düzenleme kurulu oluşturulmuştur.

Değerler Eğitimi Merkezi'nde yapılan ilk kongre düzenleme kurulu toplantısında ortaya atılan ilk düşünce, konuyla ilgili uluslararası bir sempozyum yapılması yönünde olmuştur. Ancak aynı zamanda Balıkesir Üniversitesi Manevi-Psikolojik Danışmanlık Uygulama ve Araştırma Merkezi müdürü olan Mustafa Koç tarafından merkez adına aşağıdaki kişisel ve kurumsal katkılar sunulmuştur:

“(i)-Yapılması planlanan bilimsel etkinliğin ‘sempozyum’ düzeyinden ‘numaralandırılmış kongre’ düzeyine çıkartılması, bu türden akademik etkinliklerin devamı açısından önemlidir. Zira Türkiye’deki alana olan akademik ilgi ve sahadaki uygulama ihtiyacının artarak devam etmesi, bu alanla ilgili periyodik olarak akademik çalışmaların yapılmasını gerekli kılmaktadır.

(ii)-Bu bağlamda yapılacak olan bilimsel etkinliğe ‘I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi’ şeklinde bir isim önerisinde bulunulmuştur. Alandaki isimlendirme karmaşasının devam ettiği de göz önüne alınacak olursa bu isimlendirme sürecinde ana-akım seküler psikolojik danışmanlık ve rehberlik (PDR) kullanıma paralel olarak MDR kısaltmasının daha anlamlı olacağını ve PDR’ye kıyasla kamuoyunda daha çabuk ve kolay kullanıma başlanacağı tezinden hareket edilmesinin daha doğru olacağını altı çizilmiştir. Ayrıca İngilizce ve Türkçe kongre adını belirleme ve Türkçe’ye çeviri sürecinde ise ‘Religious’ yerine ‘Spirituality’ kavramının ön plana çıkarılmasının ve ‘Care’ kavramının Türkçe tercümesinin ‘Bakım’ yerine bu olguyu da içeren ‘Rehberlik’ şeklinde çevrilmesinin semantik olarak daha fonksiyonel ve kuşatıcı olacağı belirtilmiştir.

(iii)-Bildiri için çağrıya çıkılacak alt konu başlıkları: (a) Bir disiplin olarak manevi danışmanlık ve rehberlik tarihçesi; (b) aile danışmanlığı ve manevi danışmanlık; (c) kültürlerarası pastoral psikoterapi; (ç) psikoterapi ve manevi danışmanlık; (d) cinsel kimlik bozuklukları ve manevi danışmanlık; (e) gelişim

dönemleri ve manevi danışmanlık; (f) ruh sağlığı ve manevi danışmanlık; (g) bağımlılık ve manevi danışmanlık; (h) orduda manevi danışmanlık; (ı) hastanelerde manevi danışmanlık; (i) hapishanelerde manevi danışmanlık; (j) iş yerlerinde manevi danışmanlık; (k) okullarda/üniversitelerde manevi danışmanlık; (l) huzurevlerinde manevi danışmanlık; (m) çocuk yetiştirme merkezlerinde manevi danışmanlık; (n) Diyanet İşleri Başkanlığı ve manevi danışmanlık; (o) azınlıklar ve manevi danışmanlık; (ö) palyatif bakım ve manevi danışmanlık; (p) yas ve manevi danışmanlık; (r) manevi danışmanlıkta supervisörlük; (s) İslami danışmanlığın imkânı; (ş) manevi danışmanların sağaltımı; (t) alanın Türkiye’ye uyarlanması: Model önerileri; (u) isimlendirmede çeviri sorunu ve öneriler; (ü) sinematerapi ve manevi danışmanlık; (v) bibliyoterapi ve manevi danışmanlık; (y) müzikoterapi ve manevi danışmanlık; (z) sufizm ve manevi danışmanlık.”

(iv)-Bilim kurulunun oluşturulması amacıyla bu alanda çalışan başta din psikologları olmak üzere ilgili diğer branşlardan bir akademisyen listesi yapılarak düzenleme kurulu başkanına sunulmuştur.

Din psikoloğu Koç’un bu kişisel ve kurumsal önerilerinin yanı sıra diğer düzenleme kurulu üyelerinin de birbirinden kıymetli ve değerli önerileri dikkate alınarak bu ilk düzenleme kurulu toplantısında; (i) yapılması planlanan bilimsel etkinliğin sempozyum değil kongre düzeyinde yapılmasına; (ii) kongreye numara verilerek kongre adının “I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi / First International Congress on Religious-Spiritual Counselling & Care” şeklinde olmasına; (iii) tema başlığının ise “Manevi Danışmanlık ve Rehberliğin İnsan Yaşamındaki Yeri ve Fonksiyonu / The Place and Function of Religious-Spiritual Counselling & Care in Human Life” biçiminde belirlenmesine; (iv) bu ilk kongre olması sebebiyle içeriğin alanı tanıtıcı biçimde daha geniş tutulmasına; (v) kabul edilen bildirilerin kongre sonrası hakemleme süreci işletilerek ‘selected paper’ formatında kitap olarak yayınlanmasına karar verilmiştir.

Kurumsal organizasyon bağlamında Değerler Eğitimi Merkezi çatısı altında Balıkesir Üniversitesi Manevi-Psikolojik Danışmanlık Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin de paydaş olarak katılımıyla başlatılan kongre çalışmalarına daha sonraki süreçte Diyanet İşleri Başkanlığı ile İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi de paydaş olarak katılma kararı almışlardır.

Öte yandan kongrenin son günü olan 10 Nisan Pazar günü öğleden sonra

kongrenin yapıldığı otelde, düzenleme kurulu tarafından bir değerlendirme toplantısı yapılmıştır. Adı geçen bu toplantıda; (i) 2017 yılında “II. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi”nin yapılmasına; (ii) Kongre temasının “Hastanelerde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik” olarak belirlenmesine; (iii) bildiri özet kitapçığının pdf olarak halen var olan kongre internet sitesine yüklenmesine; (iv) vakit kaybetmeden sunulan bildirilerin hakemleme sürecine başlanması ve ‘selected paper’ formatında kitap olarak yayım çalışmalarının yapılmasına karar verilmiştir.

e.b. Kongre Konuları

Kongrenin tematik konuları, çağrıya çıkarken manevi danışmanlık ve rehberliğin alan sınırları içindeki genel konuların yanı sıra cezaevi, sağlık, askeri ve sosyal hizmet kurumlarındaki (huzurevi, yetiştirme yurdu, barınma evleri, mülteci merkezleri) yerini ve fonksiyonlarını da kapsayacak biçimde düzenlenmiştir (ayrıca bkz. Tablo-2).

Tablo-2:

Kongrenin tematik konuları

Genel konular
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Manevi danışmanlık eğitim programları ▪ Manevi danışmanlık ve rehberlikte sosyal politikalar ve uygulamalar ▪ Manevi danışmanlık ve rehberlikte etik kurallar ▪ Manevi danışmanlık ve rehberlikte kullanılmış/uygulanmış metotlar ve teknikler ▪ Danışmanlık ve rehberlik hizmetinde manevi ve ahlaki değerler ▪ Manevi danışmanlık ve rehberlikte dinler ve kültürlerarası işbirliği ▪ Çok-kültürlü ve çok-dinli toplumlara yönelik manevi

danışmanlık ve rehberlik hizmetlerindeki zorluklar

- Manevi danışmanlık ve rehberlikte nitelik ve yeterlilik
- İç ve dış göçlerde manevi danışmanlık ve rehberlik hizmeti
- Yazılı, görsel ve sosyal medyada manevi danışmanlık ve rehberlik
- Farklı dini geleneklerde (Hıristiyanlık, Yahudilik, İslamiyet, Budizm, Hinduizm vs.) manevi danışmanlık ve rehberlik
- İslami danışmanlık ve rehberlik
- Manevi tedavi ve iyileştirme
- Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde problemler ve zorluklar
- Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde yönetim ve koordinasyon
- Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri için dini eğitim programları
- Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde cinsiyet konusu
- Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde yasal ve kurumsal gereksinimler
- Manevi danışmanlık ve olumsuz tutumlar-davranışlar ile başa çıkma
- Terapide dini, manevi ve ahlaki faktörlerin rolü ve yeri

Sosyal hizmetler

- Sosyal Hizmetlerde manevi danışmanlık ve rehberlik
- Sosyal hizmetlerde manevi danışmanlık yönetimi ve koordinasyonu
- Huzur evlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik
- Yetiştirme yurtlarında manevi danışmanlık ve rehberlik
- Sığınma evleri ve barınma merkezlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik

- Aile terapisinde manevi danışmanlık ve rehberlik
- Evlilik ve aile hayatı ile ilgili manevi danışmanlık ve rehberlik
- Sosyal hizmetlerde eşit haklar ve manevi danışmanlık
- Huzur ve bakım evlerinde yalnızlıkla başa çıkma ve manevi danışmanlık
- Huzur evleri, yaşlanma ve bununla ilgili manevi danışmanlık ve rehberlik
- Yetimhanelerdeki sosyalleşmede manevi danışmanlığın rolü

Sağlık hizmetleri

- Sağlık Hizmetlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik
- Hastanelerde manevi danışmanlığın yönetimi ve koordinasyonu
  - Hastalık ve umutsuzluk ile başa çıkmada manevi danışmanlık hizmeti
  - Hastane vaizliğinde sağlık, iyileştirme ve dua
  - Manevi rehabilitasyon ve sağlık hizmetleri
  - Hastane manevi danışmanlığında şefkat ve merhamet
  - Sağlık, tedavi ve iyileştirmede duanın gücü ve fonksiyonu
  - Sağlık hizmetlerinde eşit haklar ve manevi danışmanlık
  - Sağlık hizmetinde ve manevi danışmanlıkta sosyal dışlanma
  - Manevi danışmanlık ve rehberlikte hastalar ve umutlar
  - Yas danışmanlığı ve manevi danışmanlık

Cezaevi hizmetleri

- Cezaevi hizmetlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik
- Cezaevlerinde manevi danışmanlık yönetimi ve koordinasyonu
  - Cezaevi vaizliğinin yasal statüsü
  - Cezaevi hizmetleri için profesyonel personel/manevi

<p>danışman eğitimi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Manevi danışmanlık hizmeti ve mahkûmların topluma yeniden entegrasyonu ▪ Mahkûmların rehabilitasyonu ve manevi danışmanlık hizmeti ▪ Suç, şiddet ve manevi danışmanlık
Askeri hizmetler
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Orduda manevi danışmanlık ve rehberlik ▪ Askeri hizmetlerde sosyal dışlanma ve manevi danışmanlık ▪ Ordu vaizliği ve vatanseverlik için moral arttırılması ▪ Manevi danışmanlık ve savaş travmalarıyla başa çıkma

e.c. Oturum Başlıkları

Türkiye'de manevi danışmanlık ve rehberlik alanında yapılan ilk uluslararası bir organizasyon olması sebebiyle kongrede, alanı tümüyle kuşatan genel bir çerçeve çizilmesi hedeflenmiştir. Dolayısıyla gelen bildiri özetlerinden bilim kurulunun değerlendirmesi sonucunda seçilen bildiriler, aşağıdaki tematik başlıklara göre planlanarak kongrede eş zamanlı oturumlar gerçekleştirilmiştir (bkz. Tablo-3).

Tablo-3:
Kongre oturum başlıkları

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Manevi danışmanlık ve rehberlikte sosyo-kültürel tartışmalar ▪ Aile terapi ve çift danışmanlığında manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri ▪ Bağımlılık ile mücadelede manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri ▪ Sağlık kurumlarında manevi danışmanlık ve rehberlik uygulamaları-1 ▪ Aile içi şiddetin önlenmesinde manevi danışmanlık ve
--

rehberlik hizmetleri

- Yaşlılık dönemi sorunları ile başa çıkmada manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri
- Farklı toplum ve geleneklerde manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri-1
- Aile yoksunluğu ile baş etmede manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri
- Farklı alanlarda manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri-1
- Manevi danışmanlık ve rehberlikte teorik tartışmalar-1
- Farklı alanlarda manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri-11
- Manevi danışmanlık ve rehberlikte bibliyoterapi uygulamaları
- Askeri hizmetlerde manevi danışmanlık ve rehberlik
- Olağandışı hallerde manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri
- İslami danışmanlık
- Sağlık hizmetlerinde dini-manevi danışmanlık ve rehberlik uygulamaları-11
- Farklı toplum ve kültürlerde manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri-11
- Manevi danışmanlık ve rehberlikte model ve metotlar-1
- Manevi danışmanlık ve rehberlikte model ve metotlar-11
- Cezaevlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri-1
- Yazılı, görsel ve sosyal medya kanalıyla manevi danışmanlık ve rehberlik
- Rehabilitasyon ve sağlık hizmetlerinde dini-manevi rehberlik ve bakım
- Manevi danışmanlık ve rehberlikte model ve metotlar-111
- Manevi danışmanlık ve rehberlikte etik ilkeler ve standartlar

- Manevi danışmanlık ve rehberlikte teorik tartışmalar-ıı
- Manevi danışmanlık ve rehberlik eğitim programları
- Cezaevlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri-ıı
- Maneviyat temelli yas danışmanlığı

e.d. Kongre Düzenleme Kurulu

Nuri Tınaz, Marmara Üniversitesi & Değerler Eğitimi Merkezi – [DEM]

Abdurrahman Han, Diyanet İşleri Başkanlığı

Huriye Martı, Diyanet İşleri Başkanlığı

Mustafa Koç, Balıkesir Üniversitesi & Manevi-Psikolojik Danışmanlık Uygulama ve Araştırma Merkezi – [MADMER]

Ali Ayten, Marmara Üniversitesi

Halil Ekşi, Marmara Üniversitesi

Turgay Şirin, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Hulusi Yiğit, Değerler Eğitimi Merkezi

Mahmut Zengin, Değerler Eğitimi Merkezi

Z. Şeyma Altın, İstanbul Üniversitesi

M. Ali Doğan, İstanbul Teknik Üniversitesi

Ömer Faruk Ocakoğlu, Kırklareli Üniversitesi

Gülüşan Göcen, İstanbul Üniversitesi

Aslıhan Nişancı, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Öte yandan kongrenin ön hazırlık süreci ve kongre sürecinde büyük bir özveriyle çalışan kongre sekreteryası ise şu isimlerden oluşmaktadır: Fatma Reyhan Balcı, Değerler Eğitimi Merkezi; Chirin Achkar, Değerler Eğitimi Merkezi; Esra Babacan, Değerler Eğitimi Merkezi; Furkan Erdoğan, Değerler Eğitimi Merkezi; M. Fatih Adak, Değerler Eğitimi Merkezi.

f. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde ise “I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi” hakkında bazı nitel parametrelere dayalı olarak üretilen bibliyometrik bulgular ve söz konusu bunlara dayalı nicel ve nitel analizler yer almaktadır. Katılımcıları ve bildirimleri esas alan iki ana tema kullanılarak üretilen bibliyometrik bulgular, kendi içinde dörder alt nitel parametre kullanılarak analiz edilmiştir.

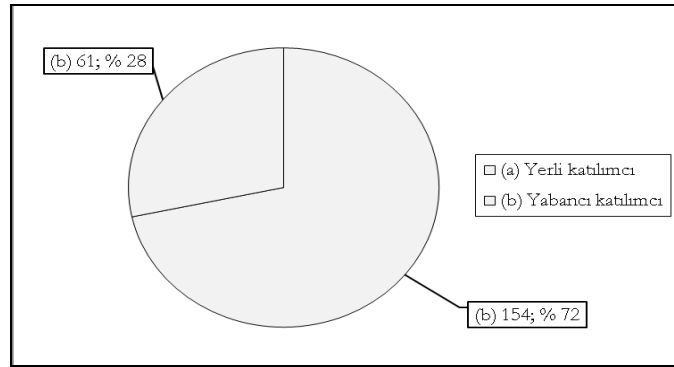
f.a. Katılımcılara göre bibliyometrik bulgular

I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi’nde yer alan katılımcıların biyografik bilgileri üzerine “(a) katılımcı türü, (b) katılımcı akademik unvan türü, (c) yazar sayısı, (d) yazarın çalıştığı kurum türü” parametrelerine göre yapılan bibliyometrik analizler aşağıdaki gibidir:

Grafik-1:

Katılımcı türü

(n=215)

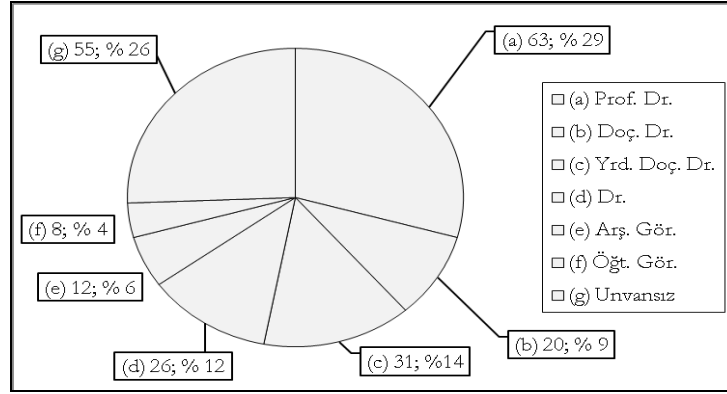
Yukarıdaki Grafik-1’de katılımcı türüne ilişkin bulgular yer almaktadır. Buna göre kongreye katılan toplam 215 katılımcıdan 154’ünün (% 72) yerli katılımcı, 61’inin ise (% 28) yabancı katılımcı olduğu belirlenmiştir. Belirtilen parametrelere göre kongreye katılan toplam 215 katılımcının nicel dağılımları incelendiğinde, büyük çoğunluğunun (n=154) yerli katılımcı olduğu görülmektedir.

Grafik-2:

Katılımcıların akademik unvan türü

(n=215)

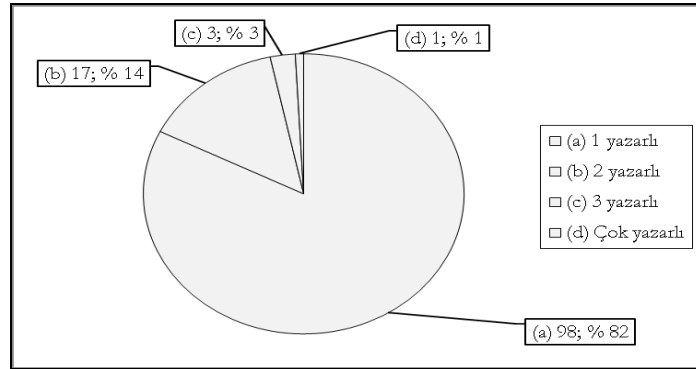

Yukarıdaki Grafik-2'de kongreye katılan bildiri yazarlarına ilişkin akademik unvanların dağılımı yer almaktadır. Buna göre 63 katılımcının (% 29) profesör doktor, 20'sinin doçent doktor (% 9), 31 katılımcının ise yardımcı doçent doktor (% 14) olduğu belirlenmiştir. Ayrıca yine 26 katılımcının doktor (% 12), 12'sinin araştırma görevlisi (% 6), 8 katılımcının öğretim görevlisi (% 4) ve son olarak 55 katılımcının (% 26) ise herhangi bir akademik unvanının olmadığı saptanmıştır. Belirtilen parametrelere göre kongreye katılan toplam 215 katılımcının akademik unvanlarına göre nicel dağılımları incelendiğinde, büyük çoğunluğunun profesör (n=63) ve unvansız (n=55) katılımcılardan oluştuğu kaydedilmiştir.

Grafik-3:

Yazar sayısı

(n=142)

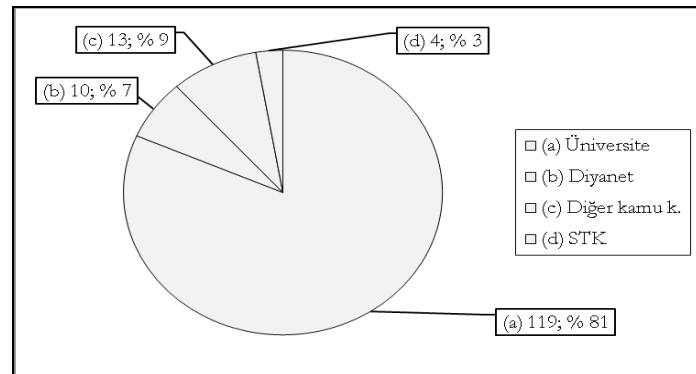

Yukarıdaki Grafik-3'te bildirilerin yazar sayılarına göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre 98 bildirinin (% 82) tek yazarlı, 17 bildirinin (% 14) iki yazarlı, 3 bildirinin (% 3) üç yazarlı ve 1 bildirinin de çok-yazarlı (% 1) hazırlandığı tespit edilmiştir. Buna göre bildirilerin çoğunluğunun (n=98) tek yazarlı olarak hazırlandığı, çok azının da çok yazarlı (n=1) olarak kaleme alındığı belirlenmiştir.

Grafik-4:

Katılımcıların çalıştığı kurum türü

(n=146)

Yukarıdaki Grafik-4'de katılımcılar arasından bildirimleri hazırlayan birinci yazarların çalıştığı kurum türlerinin nicel dağılımı yer almaktadır. Buna göre katılımcılar arasında 119 yazarın (% 81) Türkiye'deki ve dünyadaki çeşitli üniversitelerde yerli ve yabancı akademisyen olarak çalıştığı, 10 yazarın (% 7) Diyanet İşleri Başkanlığı'nın merkez ve taşra teşkilatlarında personel olarak çalıştığı, 13 yazarın (% 9) ise Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı gibi diğer kamu kurumlarında çeşitli unvanlarla çalıştıkları tespit edilmiştir. Öte yandan son olarak da 4 yazarın (% 3) çeşitli sivil toplum örgütlerinde çalıştıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Yazarların çalıştıkları kurumlar incelendiğinde, en çok üniversitelerde (n=119) en az da sivil toplum kuruluşlarında (n=4) çalışanların yoğunluk kazandığı ortaya çıkmıştır.

f.b. Bildirilere göre bibliyometrik bulgular

I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi'nde sunulan bildirimlerin bibliyografik bilgileri üzerine "(a) bilimsel aktivite ve bildiri türü, (b) bildirimlerin tematik konu içerikleri, (c) bildirimlerin metodolojik deseni, (d) bildirimlerin veri toplama yöntemi türleri" parametrelerine göre yapılan bibliyometrik analizler aşağıdaki gibidir:

Tablo-4:

Bilimsel aktivite ve bildiri türü

(n=121)

Temalar	%
Bilimsel aktivite türü	
(a) Konferans sunumu	2
(b) Panel sunumu	1
(c) Bildiri sunumu (S+P)	9
	18 7
Toplam	100
	21 00

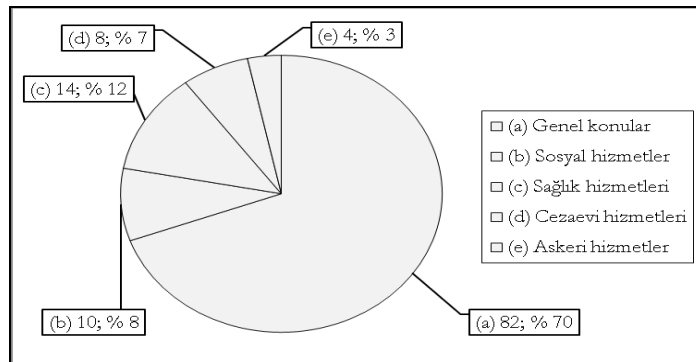
Bildiri türü		
(a) Sözel bildiri	05	9
(b) Poster bildiri	3	1
T o p l a m	18	00

Kongredeki bilimsel aktivite ve bildiri türlerine göre dağılımlar Tablo-4'de yer almaktadır. Buna göre bilimsel ürünlerin öncelikle aktivite parametresine göre dağılımları incelendiğinde; kongrede 2 konferans sunumu (% 2), 1 panel sunumu (% 1) ve sözel + poster olmak üzere toplam 118 bildiri sunumu (% 97) yapıldığı görülmüştür. Dolayısıyla bilimsel aktivite türü bağlamında elde edilen bibliyometrik verilere bakıldığında en fazla akademik ürünün bildiri sunumu (n=118) olduğu gözlenmiştir. Elde edilen bu veriler içerisinde de sunumu yapılan bildirilerin 105 adedinin sözel bildiri (% 89), 13 adedinin ise poster bildiri (% 11) olduğu kaydedilmiştir.

Grafik-5:

Bildirilerin tematik konu içerikleri

(n=118)

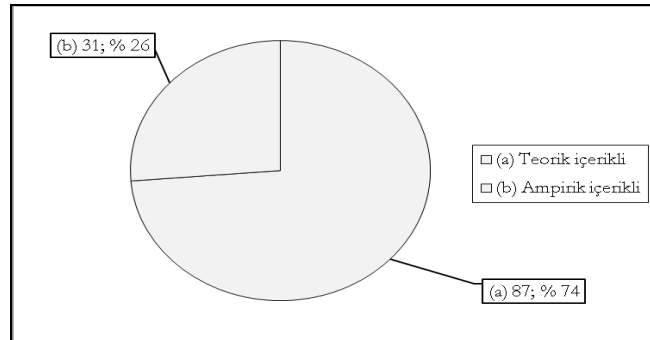
Bildirilerin tematik konu içeriklerine göre dağılımları yukarıdaki Grafik-

5'de yer almaktadır. Bu çerçevede elde edilen bibliyometrik veri dağılımları incelendiğinde; 82 bildirinin (% 70) içerisinde oldukça geniş tematik konu tayfını barındıran 'genel konular' ile ilgili olduğu, 10 bildirinin (% 8) 'sosyal hizmetler' ile ilgili olduğu, 14 bildirinin (% 12) 'sağlık hizmetleri' ile ilgili olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca yine konuyla ilgili yapılan bibliyometrik analizde 8 bildirinin (% 7) 'cezaevi hizmetleri'yle ilgili olduğu ve son olarak da 4 bildirinin (% 3) 'askeri hizmetler'le ilgili olduğu tespit edilmiştir. Buna göre en çok bildiri sunumu yapılan tematik konunun "genel konular" (n=82), en az bildiri sunumu yapılan tematik konunun ise "askeri hizmetler" (n=4) olduğu saptanmıştır.

Grafik-6:

Bildirilerin metodolojik deseni

(n=118)

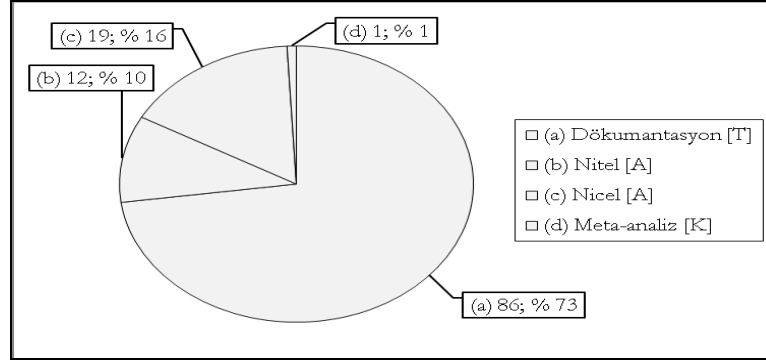

Yukarıdaki Grafik-6'da bildirilerin metodolojik desenine ilişkin nicel bulguların dağılımı verilmiştir. Buna göre sözel ve poster olmak üzere toplam 118 bildirinin 87 tanesinin (% 74) kuramsal yaklaşımla ele alınan teorik içerikli, 31 tanesinin de (% 26) nitel, nicel ve karma yaklaşımlarla yapılmış ampirik içerikli çalışmalardan oluştuğu belirlenmiştir. Bu bibliyometrik verilere göre en fazla bildirinin (n=87) teorik içerikli olarak hazırlanıp sunulduğu görülmüştür.

Grafik-7:

Bildirilerin veri toplama yöntemi türleri

(n=118)

Yukarıdaki Grafik-7’de kongrede sunulan bildirilerin veri toplama yöntemi türlerine ilişkin bulguların bibliyometrik dağılımı verilmektedir. Buna göre teorik içerikli 86 bildiride (% 73) veri toplama yöntemi olarak dokümantasyon [T-teorik], geri kalan 32 bildirinin 1 tanesinde (%1) meta-analiz [K-karma], 12 tanesinde (% 10) nitel [A-ampirik] yaklaşıma yer verilirken, 19 tanesinde ise (% 16) ise nicel [A-ampirik] yöntemin kullanıldığı saptanmıştır. Dolayısıyla en fazla kullanılan veri toplama yönteminin dokümantasyon (n=86), en az kullanılanın ise meta-analiz (n=1) olduğu söylenebilir.

Sonuç

Gerek akademik araştırma alanı olarak gerekse uygulama boyutuyla Türkiye’de henüz yeni tanınmaya başlanan manevi danışmanlık ve rehberlik alanına ilişkin Türkiye’de ilk olarak uluslararası düzeyde bir kongrenin yapılmış olması, uzak gelecekte bu alanda yazılacak olan Türk manevi danışmanlık ve rehberlik tarihi için kayda değer bir gelişmedir.

Bu makalede, 7-10 Nisan 2016 tarihleri arasında İstanbul’da gerçekleştirilen “I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi”nde yer alan katımcı profili ve adı geçen bu kongrede sunulan sözel ve poster bildirilerin de yer aldığı tüm bilimsel aktiviteler, çeşitli nitel parametreler çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Manevi danışmanlık ve rehberlik alanında Türkiye’de ilk kez yapılan bu uluslararası kongreyle ilgili olarak genel bir bibliyometrik değerlendirme sonucunda ulaşılan nitel ve nicel bulgular aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

(a)-Katılımcılara ilişkin değerlendirmeler:

(a.a.) Kongrede toplam olarak 215 katılımcı yer almıştır. Bunların nicel dağılımları incelendiğinde ise büyük çoğunluğunun (% 72) yerli katılımcı olduğu saptanmıştır.

(a.b.) Bu 215 katılımcının akademik unvanlarına göre nicel dağılımları incelendiğinde, büyük çoğunluğunun profesör doktor-[Prof. Dr.] (% 29) unvanına sahip katılımcılardan oluştuğu görülmüştür.

(a.c.) Kongreye katkı sunan katılımcıların sunmuş oldukları bildirilere yazar sayıları açısından bakıldığında, büyük çoğunluğunun (% 82) tek yazarlı olarak hazırlandığı belirlenmiştir.

(a.d.) Katılımcılar arasından bildirileri hazırlayan birinci yazarların çalıştığı kurum türlerine göre nicel dağılımları incelendiğinde ise en çok bildiri sunan katılımcıların üniversitelerde (% 81) akademisyen olarak çalıştıkları ortaya çıkmıştır.

(b)-Bildirilere ilişkin değerlendirmeler:

(b.a.) Kongrede toplam olarak 121 bilimsel aktivite yapılmıştır. Bunların en azının panel sunumu, en çoğunun ise sözel ve poster olmak üzere bildiri sunumu olduğu gözlenmiştir.

(b.b.) Kongrede toplam olarak 118 bildiri sunulmuştur. Sunulan bu bildirilerin 105 adedinin sözel bildiri (% 89), 13 adedinin ise poster bildiri (% 11) olduğu kaydedilmiştir.

(b.c.) Sunulan 105 sözel bildiriden 73 adedinin Türkçe (% 70), 32 adedinin ise İngilizce olarak (% 30) sunulduğu saptanmıştır. Ayrıca poster bildirilerin tümünün Türkçe olduğu görülmüştür.

(b.d.) Kongrede sunulan bildirilerin tematik konu içeriklerine göre nicel dağılımları incelendiğinde, en çok 'genel konular' üst başlığı altında (% 70) bildiri sunumunun yapıldığı görülmüştür. Bu duruma, bildirilerin tematik sınıflandırılması için kullanılan alt başlıkların (bkz. Grafik-5) dışında kalan çok sayıda alt başlığın toplanmasının sebep olduğu düşünülebilir. Bu bağlamda sunulan bildirilerin tematik konu içeriklerinde, -makalenin bulgular bölümünde yer verilen- "genel konular" kapsamında değerlendirilen 'İslami danışmanlık (n=4), aile danışmanlığı ve rehberliği (n=12), etik ve standartlar (n=4), eğitim

programları (n=4)' gibi spesifik alt araştırma alanlarının olduğu da gözlenmiştir. Öte yandan en az bildirinin 'askeri hizmetler' alanıyla ilgili olması ise bu alanın – diğer alanlara göre- yeni gelişmekte olduğunu ve daha çok çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

(b.e.) Bu 118 bildirinin metodolojik desenine göre nicel dağılımları incelendiğinde, büyük çoğunluğunun teorik içerikli (% 74) bir metodolojik yapıdan oluştuğu görülmüştür. Ayrıca kendi sunum türü içerisinde değerlendirildiğinde ise poster bildirilerdeki ampirik çalışma sayısının sözel bildirilerden daha fazla olduğu görülmüştür.

(b.f.) Yeni bu bildirilerin veri toplama yöntemine göre nicel dağılımlarına bakıldığında da, en fazla 'dokümantasyon' veri toplama yönteminin (% 73) kullanıldığı söylenebilir.

"I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi" üzerine bazı bibliyometrik analizlerin yapıldığı bu çalışmadan elde edilen sonuçlarla ilgili bu alanda çalışacak alan pratisyenlerine ve akademisyenlerine şu önerilerde bulunulabilir:

- Türk din psikolojisi lisansüstü tez çalışmalarında, manevi danışmanlık ve rehberlik üzerine yapılacak konulara önem ve öncelik verilmelidir.
- Şu anda var olan ilahiyat fakülteleri ile İslami ilimler fakültelerinin lisans programlarına halen zorunlu olarak verilen 'din psikolojisi' dersinin yanı sıra mutlaka seçmeli olarak 'manevi danışmanlık ve rehberlik' dersi konulmalıdır.
- Türkiye'deki yüksek din eğitimi bağlamında ilahiyat fakültelerinde lisans düzeyinde mutlaka bölümleşme esasına dayalı bir lisans eğitime ve dolayısıyla diploma sistemine geçilmelidir. Buna göre "(a)-Cami Eksenli Din Hizmetleri Bölümü—[DİB'e minber ve mihrap hizmeti yürütmek üzere imam, vaiz, müftü gibi personeli yetiştirmek amaçlı], {şu anki aktif olarak yürürlükteki program eksenli olabilir}; (b)-Din Eğitimi Hizmetleri Bölümü—[MEB'e ortaöğretim düzeyinde meslek dersleri ile ilk ve ortaöğretim düzeyinde din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni yetiştirmek amaçlı], {şu anki aktif olarak yürürlükteki DİKAB lisans programı eksenli olabilir}; (c)-Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Bölümü—[DİB, MEB, SB, ASPB, AB, MSB gibi bakanlıklara bağlı olarak sosyal teoloji tabanlı sosyal hizmet konseptinde yürütülen aile irşad büroları, yetiştirme yurtları, hastaneler, cezaevleri, huzurevleri ve ordu gibi

hizmet birimlerinde çalışacak manevi danışman yetiştirmek amaçlı] olmak üzere üç bölüme ayrılabilir. Böyle bir branşlaşmayla lisans düzeyinde verilen teoloji eğitiminin 1. ve 2. sınıfı ortak derslerden, 3. ve 4. sınıfı ise bölüm temeline dayalı derslerden oluşturulabilir.

- Bu kongrede sunulan bildirilerden hakemleme sürecinden geçenler, mutlaka kitap olarak basılmalıdır. Bu kitaplar birden fazla olursa cilt formatı dikkate alınarak yayımlanmalıdır. Zira böylesi bir yayım yaklaşımı hem külliyat mantığını ön plana çıkarması açısından önemlidir. Çünkü şu anda Türkiye’de bu alana ilişkin oluşturulan derli-toplu ve bu kongrede sunulan bildirilerin içerikleri kadar geniş bir Türkçe literatür bulunmamaktadır. Bu bildirilerin basımı aynı zamanda bu Türkçe literatür için de önemli bir adım olacaktır.

- Birincisi yapılan bu kongrenin bundan sonraki yıllarda yine numara temeline dayalı bir yaklaşımla fakat tematik konu belirlenmesi yöntemiyle devamları sağlanmalıdır. Zira böyle uluslararası kurumsal bir adım, hem bundan sonra yapılacak olan çalışmalara yol göstermesi hem de alanın Türkiye’deki farkınladığını arttırmak için önemli bir yaklaşımdır.

- Metodolojik olarak alanda yapılacak nitel araştırmalara ve Türkiye’ye özgü model geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

- Bu çalışma sadece 2016 yılında yapılan “I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi” ile sınırlandırılmıştır. Dolayısıyla bundan sonra adı geçen bu kongrenin devamı olarak yapılacak kongreler üzerine –örneğin bu makalede kullanılan metodolojik yaklaşım kullanılarak-bibliyometrik çalışmalar yapılmalıdır. Zira alanda yeni çalışacak akademisyenler için bu türden yayınlanacak çalışmalar, araştırmalarının içeriklerine yön vermesi ve literatür taraması süreçlerinde zaman kazandırması bakımından önemlidir.

Bibliyografya

Ekşi, H. & Kaya, Ç. & Çiftçi, M. (2016). Maneviyat ve psikolojik danışma. [içinde] H. Ekşi & Ç. Kaya (ed.), *Manevi yönelimli psikoterapi ve psikolojik danışma* (ss. 13-28). İstanbul: Kaknüs Yayınları.

I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi (2016). *Kongre program kitapçığı*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi. (72 sayfa).

I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi (2016). *Resmi internet*

- sitesi. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi. (<http://mdrk.org/tr>), [Erişim: Mayıs 2016].
- Jones, J. P. (1981). *Some changes in client levels of meaning-in-life and self-actualization in successful psychotherapy*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Boston: Boston University Graduate School.
- Karasar, N. (1995). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. (7. Baskı). Ankara: 3 A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Korkmaz, M. (2010). Kur'an kurslarını konu edinen tezler üzerine bir inceleme. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 8 (19), 151-176.
- Parlak, S. (2016). Manevi danışmanlığın gelişimi. [içinde] H. Ekşi & Ç. Kaya (ed.), *Manevi yönelimli psikoterapi ve psikolojik danışma* (ss. 29-46). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Şahin, S. & Acun, A. (2015). Turist rehberliği alanının bibliyometrik profili (Ulusal turizm kongreleri bildirileri). *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (34), 213-234.
- Yıldırım, A. & Şimşek H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

E k l e r

Ek-1:

Kongreye gönderilen bildiri özetlerinin bibliyografik kimlik bilgileri

(n=420)

Araştırmanın bu ekinde ise 'I. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi'ne kabul edilip sunulması istemiyle gönderilen bildiri özetlerinin tümünün bibliyografik künyesi yer almaktadır. Söz konusu liste oluşturulurken kullanılan bibliyografik nitelendirme formatı ise 'Yazar adı soyadı + çalıştığı kurum + bildiri başlığı + (özel alan türü)' biçiminde düzenlenmiştir. Listede de görüldüğü üzere adı geçen kongreye değerlendirilmek üzere gönderilen bildiri sayısının (n=433) oldukça yüksek olduğu dikkati çekmektedir.

Not: Akademik kurul tarafından kabul edilen ve kongrede sunulan bildirimler, aşağıdaki listede italik olarak yazılmıştır.

-Bildiri Özeti Listesi-

1. Abdurrahman Altuntaş, Gümüşhane Üniversitesi, Kültürlerarası farklılaşmalar, ana dil, toplumsal değişme ve değerler eğitimi, (Genel).
2. Adem Sağır, Karabük Üniversitesi, Kadın mahkûmlara sunulan manevi danışmanlık hizmetlerine sosyolojik bir bakış: Karabük örneği, (Cezaevi hizmetleri).
3. Adem Palabıyık, Muş Alparslan Üniversitesi, Dinsel yaşantı biçimlerinin çözümlenmesinin toplumsal rehabilite ve inşa üzerindeki sosyo-psikolojik etkileri: Norşin ve Tillo medreseleri örneği, (Genel).
4. Ahmet Burak Çürük, Erciyes Üniversitesi, Manevi danışmanlık: Uygulama alanları ve gereklilikleri, (Genel).
5. Ahmet Fethi Gün, Yalova Üniversitesi, Cezaevlerinde manevi danışmanlık hizmeti uygulaması olarak Diyarbakır kapalı cezaevinde Risale-i Nur derslerinin ıslah sonuçları, (Cezaevi hizmetleri).
6. Ali Panda Mindanao, State Universty, Ulama's socio-political and religious roles in philip pine secular state, (Genel).
7. Andrew Todd, Cardiff University, Chaplaincy public sector policy in the UK: International lessons to be learnt for religious-spiritual counselling and care, (Genel).
8. Aris Widodo, State Institute for Islamic Studies (IAIN) Surakarta turning to spiritual wisdom to neutralize religious radicalism, (Genel).
9. Aslan Ali Demirkol, Muş Bilim Sanat Merkezi, Üstün yetenekli öğrenciler ve ihtiyaç duydukları manevi danışmanlık, (Sosyal hizmetler).
10. Aynur Yumurtacı, İstanbul Üniversitesi, Ölüme refakat sürecinde aile fertlerine yönelik manevi rehberlik ve yas danışmanlığı hizmetleri, (Sağlık hizmetleri).
11. Ayşe Karaköse, Diyanet İşleri Başkanlığı, Modern dünyada yaşanan yas duygusu ve yas sürecinde manevi danışmanlık hizmeti, (Sağlık hizmetleri).
12. Bilal Deliser, Gümüşhane Üniversitesi, Bir Kur'an ilmi olarak Havassu'l-Kur'an'ın manevi tedavi ve iyileştirmede kullanılmasının imkânı üzerine, (Sağlık hizmetleri).
13. Bob Wineburg, University of North Carolina Greensboro, Placing

spiritual counseling in its legitimate and appropriate relationship with psychiatry and psychotherapy: "The Whys and How Tos" of the April 15th 2015 Behavioral Health Faith Summit, (Sağlık hizmetleri).

14. Brian Doce, Jilin University, Formation and political socialization inside opus dei study centers in Metro Manila: Narratives from male university students, (Genel).

15. Burhan Erol, EMAŞ İslami danışmanlık ve rehberlik, (Genel).

16. Can Ceylan, İstanbul Medipol Üniversitesi, Manevî rehberlik için bir model çalışması: Tasavvuf geleneğinde mürşitlik müessesesi, (Genel).

17. Celal Büyük, Atatürk Üniversitesi, Anlamını sorgulayarak yaşama tutunma, (Sağlık hizmetleri).

18. Cihat Şeker, Fatih Üniversitesi, Yahudilikte hastalara manevi danışmanlık ve rehberlik uygulaması: Bikur Holim organizasyonu, (Sağlık hizmetleri).

19. Denada Dosti, Ankara Üniversitesi, Written visual and spiritual counseling and guidance in social media, (Genel).

20. Didem Ertaş, Milli Eğitim Bakanlığı, Boşanan ebeveynlerin çocuklarının akademik başarısı, (Sosyal hizmetler).

21. Dilorom Hamroeva, Özbekistan Bilimler Akademisi, Sosyal toplumda dini hikâyeler yardımıyla yaşam gücü depolama programı yaratma, (Sağlık hizmetleri).

22. Ejaz Ahmed Khan, International Islamic University, Islamabad identifying the role of spirituality between conflict resolution and mental health, (Sağlık hizmetleri).

23. Elsever Samedov, Azerbaycan Milli İlimler Akademisi, Çok kültürlü ve çok dinli toplumlara yönelik manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri problem ve perspektifler: Azerbaycan örneğinde, (Sosyal hizmetler).

24. Enver Sarı, Ordu Üniversitesi, Aile ve dini rehberlik hizmetlerinde çözüm odaklı görüşme yönelimli İslami danışmanlık hizmet içi eğitim programı model önerisi, (Sosyal hizmetler).

25. Ergün Özbay, International University of Sarajevo, Role of religious-spiritual counselling in socialization at orphanages, (Sosyal hizmetler).

26. Esat Şanlı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Psikolojik yardımda manevi duyguların rolü ve önemi, (Sağlık hizmetleri).
27. Esmâ Sayın, Balıkesir Üniversitesi, Tasavvuf terapisi, (Genel).
28. *Fatma Özcan, Sağlık Bakanlığı, Korunmaya muhtaç kız çocuklarına manevi danışmanlık ve rehberlik hizmeti, (Sosyal hizmetler).*
29. Fatma Zehra Fidan, Celal Bayar Üniversitesi, Sohbet toplantılarında manevi rehberlik sarmalında teodise, (Genel).
30. Garip Aydın, Diyanet İşleri Başkanlığı, Hadislerde hastalara yönelik manevi destekler, (Sağlık hizmetleri).
31. Gülbahar Erdem, Friedrich-Alexander-Universität, Çok-kültürlü bir toplumda manevi rehberlik uygulama modeli: MUSE projesi, (Genel).
32. Gülden Esat, Marmara Üniversitesi, Manevi danışmanlık için yerel bir çerçeve: Huzur, (Genel).
33. Halit Dursunoğlu, Atatürk Üniversitesi, Dini hikâyelerle manevi rehberlik, (Genel).
34. Harun Bildik, Hollanda Adalet Bakanlığı, Cezaevinde çok-kültürlü azınlık mahkûmlara manevi danışmanlık hizmeti, (Cezaevi hizmetleri).
35. *Hasan Meydan, Bülent Ecevit Üniversitesi, Bireyin manevi potansiyel ve ihtiyaçlarını dikkate alan bir din eğitimi anlayışı üzerine değerlendirmeler, (Genel).*
36. Hasan Kayıklık, Çukurova Üniversitesi, Ortaöğretim öğrencilerinin tahripçilik (vandalist) davranışlarda bulunma düzeyleri ile dindarlık düzeyleri arasındaki ilişki, (Genel).
37. Hilal Ahmad Wani, Mekelle University, Demystifying muslim and non-muslim understanding of İslam: Theory of Islam beyond misunderstanding and Islamophobia, (Genel).
38. Hikmet Alizade, Bakü Devlet Üniversitesi, Ailenin sosyolojik, demografik ve sosyal-pedagojik sorunları, (Sosyal hizmetler).
39. *Hisham Abu-Raiya, Tel Aviv University, Religiously integrated psychotherapy with Muslim clients: From research to practice, (Sağlık hizmetleri).*
40. Hüseyin Çelik, Kırgız-Türk Manas Üniversitesi, Din eğitiminin kırgız aile yapısı üzerinde olumlu etkileri, (Sosyal hizmetler).
41. İbrahim Işıtan, Karabük Üniversitesi, Sûfî yaşamın manevî

tedavideki önemi, (Sağlık hizmetleri).

42. İbrahim Coşkun, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hastalık ve umutsuzlukla başa çıkmada Allah, kader ve ahiret inancının rolü, (Sağlık hizmetleri).

43. İlhan Topuz, Süleyman Demirel Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlikte temel nitelik ve yeterlilik, (Genel).

44. İsa Özel, Fatih Üniversitesi, Cezaevlerinde manevi danışmanlık: Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hizmetlerine yönelik analizler, (Cezaevi hizmetleri).

45. K. Bahar Aydın, British University of Nicosia, Sosyal desteğin önemi ve bekâr dayanışma projesi, (Sosyal hizmetler).

46. Kerim Buladı, İstanbul Üniversitesi, Tutuklu ve mahkûmların rehabilitesinde dini rehberlik, (Cezaevi hizmetleri).

47. Lawrence Mamiya, Vassar College, *Islam in prison and the crisis of mass incarceration in the United States*, (Cezaevi hizmetleri).

48. Levent Yayıcı, Giresun Üniversitesi, Okul ortamında damgala(n)ma: Değerler eğitimi ile önleyici çalışmalar neler olabilir? (Genel).

49. Macid Yılmaz, Atatürk Üniversitesi, *Korunmaya muhtaç gençlere yönelik manevi destek çalışmalarında fırsatlar ve zorluklar*, (Sosyal hizmetler).

50. Mansur Ali, Cardiff University, *Praying with, praying for and praying on patients: Towards a muslim practical theology in chaplaincy*, (Sağlık hizmetleri).

51. Marta Camilla, Addis Ababa University, *When the spirit shouts: Religious healing among ethiopian orthodox christians*, (Sağlık hizmetleri).

52. Mehmet Korkmaz, Erciyes Üniversitesi, İlahiyat fakültelerinin manevi/dini rehber yetiştirme sorumluluğu: Sorunlar ve bazı öneriler, (Genel).

53. Mehmet Okutan, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlikte bibliyoterapi tekniğinin uygulanması, (Sağlık hizmetleri).

54. Mehmet Yazıcı, Bingöl Üniversitesi, Geleneksel Alevilikte manevi danışmanlık, (Genel).

55. Mehmet Akif Kılavuz, Uludağ Üniversitesi, *Yaşlanma döneminde kayıplarla başa çıkmada manevi danışmanlık hizmetlerinin önemi*, (Sağlık hizmetleri).

56. Mehmet Emin Kalgı, Çukurova Üniversitesi, Ortaöğretim

öğrencilerinin tahripçilik (vandalist) davranışlarda bulunma düzeyleri ile dindarlık düzeyleri arasındaki ilişki, (Genel).

57. Mehmet Emin Ay, Bursa İl Müftülüğü, Yaşlılık döneminde manevi destek, (Sosyal hizmetler).

58. Mehmet Işık, Aşağı Avusturya İslam Cemaati Başkanlığı, Manevi danışmanlık: Aşağı Avusturya, (Genel).

59. Mehmet Kamil Coşkun, Muş Alparslan Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlik olarak sufi terapi: Sufi kaynakların terapötik gücü, (Sağlık hizmetleri).

60. Mehmet Murat Payam, Adıyaman Üniversitesi, Manevi danışmanlık temelli suç önleme, (Cezaevi hizmetleri).

61. Mualla Kaya, University Medical Center of Utrecht, Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde cinsiyet konusu, (Genel).

62. Muammer Cengil, Hitit Üniversitesi, Psikolojik rahatsızlıkları olan bireylere Mesnevi ile bibliyoterapi uygulaması, (Sağlık hizmetleri).

63. Muhammad Yusuf Khalid, University of Malaysia, The impact of Ibn Ataillah on Muslims spiritual life in the Malay Archipelago through his book al-Hikam, (Genel).

64. Muhammet Çevik, Adıyaman Üniversitesi, İnanç odaklı toplulukların yeniden sosyalleştirme potansiyeli, (Genel).

65. Muharem Cufta, Pamukkale Üniversitesi, Sağlık tedavi ve iyileştirmede duanın gücü ve fonksiyonu, (Sağlık hizmetleri).

66. Musa Balcı, Artvin Çoruh Üniversitesi, Hikâyenin iyileştirme gücü: Sa'dî'nin Gülistan ve Bostân kitapları örneği, (Sağlık hizmetleri).

67. Musa Kâzım Gülçür, İstanbul Üniversitesi, Tüccar, ticaret ve çarşı-pazar ahlâkı ya da âdâbı, (Genel).

68. Mustafa Köylü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Teoriden pratiğe dini danışmanlık ve rehberlik hizmetleri: Samsun örneği, (Genel).

69. Mustafa Hopaç, Ordu Üniversitesi, Koruyucu rehberlikte çok sebeplilik kuramı, (Sosyal hizmetler).

70. Mustafa Atak, Erciyes Üniversitesi, Türk ticaret anlayışında yeni bir model önerisi: Manevi danışmanlık ve rehberlik destekli 'ticaretin ruhu

birlikleri' örneği, (Genel).

71. Mustafa İsmail Bağdatlı, İstanbul Üniversitesi, Dini rehberlikte yeni bir iletişim kanalı olarak çocuk hutbeleri, (Genel).

72. Naci Özsoy, Muş Alparslan Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlikte Gazâlî pedagojisinin gücü ve imkânı, (Genel).

73. Nafisa Sadinova, Nevai Pedagoji Enstitüsü, Özbekistan huzurevi, askeri toplum, çocuk esirgeme evlerinde özel slogan yardımıyla dini-manevi eğitim ve rehberlik, (Sosyal hizmetler).

74. Nazila Isgandarova, University of Toronto, The correlational approach in Islamic spiritual care: Why is it important? (Genel).

75. Nazila Isgandarova, University of Toronto, *The concept of Insan-i kamil in Islamic counselling: A case of domestic violence against muslim women*, (Genel).

76. Necmi Karslı, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Kültürlerarası manevi bakım uygulamaları, (Genel).

77. Nurane Kerimova, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Gençliğe etkili ebeveyn eğitimi, (Genel).

78. Nurullah Ulutaş, Muş Alparslan Üniversitesi, Akif'in şiirlerinin dini, manevi ve ahlakî boyutu, (Genel).

79. Olaoluwa Abimbola, Uludağ Üniversitesi, Çok-kültürlü bir toplum olan Nijerya'da manevi rehberlik, (Genel).

80. Osman Kabakçılı, Bülent Ecevit Üniversitesi, Hz. Musa kıssasının manevi rehberlik açısından değerlendirilmesi, (Genel).

81. Ömer Faruk Kırmıt, Gazi Üniversitesi, Sözlü tarih ekseninde manevi danışmanlığın toplum üzerindeki etkisi: Düziçi ilçesi örneği, (Genel).

82. Özcan Hıdır, Rotterdam İslam Üniversitesi, Hollanda'da manevi rehberlik eğitiminin temel paradigmatları: Rotterdam İslam Üniversitesi örneği, (Genel).

83. Panagiotis Pentaris, Buckinghamshire New University, Coping with illness and dying through religion, belief and spirituality: Healthcare professionals' perspectives, (Sağlık hizmetleri).

84. Ramazan Ata, Aksaray Üniversitesi, Aksaray okulu ve değerler eğitimi, (Genel).

85. Ramze Endut, Institute of Malaysian and International Studies, Homelessness and home-making: When there's no place like home, (Sosyal hizmetler).
86. Recep Yağcıoğlu, İzmir Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Huzurevinde kalanlarda yaşam kalitesi, (Sosyal hizmetler).
87. Reşat Öngören, İstanbul Üniversitesi, Tasavvuf eğitiminde rol model olarak kabul edilen rehberle özdeşleşmenin anlamı, (Genel).
88. Reyhan Turgut, Avrupa İslam Üniversitesi, Manevi rehberlik bölümü din, dil, iletişim ve kültürün yaşlı depresyon hastaları üzerindeki etkisi, (Sağlık hizmetleri).
89. Ruheela Hassan Sheikh, Islamic University of Science and Technology, Religious and spiritual counselling through media: A study of Indian television channels, (Genel).
90. Rukiye Karaköse, Marmara Üniversitesi, Tekkelerde psikolojik hizmetler, (Genel).
91. Saadettin Özdemir, Süleyman Demirel Üniversitesi, Manevi danışmanlıkta iletişimin rehabilitedeki etkililiği, (Sağlık hizmetleri).
92. Saffet Sancaklı, İnönü Üniversitesi, Hadisler bağlamında yetimlerin korunması ve yetimhanelerdeki yetimlerin sosyalleşmesinde manevi danışmanlığın önemi, (Sosyal hizmetler).
93. Salih Aybey, Diyanet İşleri Başkanlığı, İl müftülüğü aile ve dini rehberlik bürolarında uygulanmakta olan dini danışmanlık ve rehberlik, (Genel).
94. Seat Uzeirovski, *Almanya Diyanet İşleri Türk İslam Birliği, Katolik ve Protestan geleneğinde ordu manevi rehberliği: Almanya örneği*, (Askeri hizmetler).
95. Selma Baş, Marmara Üniversitesi, *Imam or chaplain? Muslim chaplaincy in England*, (Genel).
96. Sinan Azimov, İstanbul Üniversitesi, Çok-kültürlü toplumlarda sağlam ilişkilerin kurulması, (Genel).
97. Süleyman Aydeniz, Muş Alparslan Üniversitesi, Manevi danışmanlıkta iletişim ve dilin önemi, (Genel).
98. Şükrü Bilgiç, Adalet Bakanlığı, Tahliye sonrası danışmanlık ve yeniden suç işleme, (Cezaevi hizmetleri).

99. Talat Sakallı, Süleyman Demirel Üniversitesi, Hadisler ve manevi danışmanlık: Hadislerde hastalara manevi danışmanlık yapacaklara rehber olabilecek bazı ilkeler, (Genel).

100. Tauseef Ahmad Parray, Aligarh Muslim University, Effective 'spiritual care' in Islamic perspective: Ideas, theories of some contemporary muslim scholars", (Genel).

101. Teceli Karasu, Muş Alparslan Üniversitesi, Yabancılaşmayı önlemede manevi danışmanlık, (Sağlık hizmetleri).

102. Veli Aba, Balıkesir Üniversitesi, Manevi danışman olarak İslam peygamberinin terapötik açıdan etki değeri: Hadis bilimi bağlamında psiko-teolojik analizler, (Sağlık hizmetleri).

103. Wojciech Sadlon, Institute for Catholic Church Statistics, Religious social capital in local communities in Poland, (Genel).

104. *Yahya Aktu, Siirt Üniversitesi, Pastoral psikoloji açısından ömür dediğin programının incelenmesi, (Sosyal hizmetler).*

105. Yunus Koç, Muş Alparslan Üniversitesi, Parçalanmış iman sendromu'nun rehabilite açısında yanlış yorumlanmasının güncel örneği: Deaş (ad-Dawlah al-Islamiyah fil-'Iraq wa Ash-sham), (Genel).

106. Yusuf Batar, Muş Alparslan Üniversitesi, Manevi danışmanlıkta empatik yaklaşımın rolü, (Genel).

107. Zafer Karakuş, Milli Eğitim Bakanlığı, Manevi rehberlik uygulamalarına bir örnek, (Genel).

108. Zafer Bilgi, Şefkat Okulları, Osmanlı'da manevi tedavi ve iyileştirme örneği: II. Beyazıt Darüşşifası, (Sağlık hizmetleri).

109. Ömer Miraç Yaman, İstanbul Üniversitesi, Sosyal hizmet birikiminde manevi sosyal hizmet çalışmaları (1950-2013), (Sosyal hizmetler).

110. Mehmet Yılmaz, Harran Üniversitesi, Sözlü kültür ürünlerinin psikoterapi amaçlı kullanılması, (Sağlık hizmetleri).

111. Mehmet Emin Uludağ, Dicle Üniversitesi, Hastalar risalesi ışığında şefkatli ve tesirli bir ziyaret, manevi bir reçete, şifalı bir merhem, (Sağlık hizmetleri).

112. *Ian Easter, Canadian Armed Forces, Padre at the table: The role of*

spirituality in the treatment of combat trauma, (Askeri hizmetler).

113. Vahdi Çoban, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatri Kliniği, İşitme engelliler ve Kur'an, (Sağlık hizmetleri).

114. Behram Hasanov, Bülent Ecevit Üniversitesi, Kültürel travma sürecinde bir başatme stratejisi olarak dini inanç ve pratikler, (Genel).

115. Fatih Şahan, Almanya Diyanet İşleri Türk İslam Birliği, Hristiyan perspektifinden manevi destek hizmeti Almanya Protestan Kilisesi örneği, (Genel).

116. Seher Balcı Çelik, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Üniversite öğrencilerinde yas tutumlarının yordayıcısı olarak dini tutum ve dini yönelim, (Sağlık hizmetleri).

117. Serpil Başar, İzmir İl Müftülüğü, Hastane vaizliği ve teolojik referanslar: İnşirah suresi örneği, (Sağlık hizmetleri).

118. Faisol Basrawi, Uludağ Üniversitesi, The quran perspection, (Genel).

119. Aysel Demirci, Kocaeli İl Müftülüğü, Boşanmanın nedenleri ve aile bireyleri üzerine psiko-sosyal etkileri, (Sosyal hizmetler).

120. Ömer Miraç Yaman, İstanbul Üniversitesi, Madde bağımlısı gençlere dair manevi danışmanlık ve rehberlik örneği: Bişr-i Hafi Gençlik ve Dayanışma Derneği, (Sosyal hizmetler).

121. Mustafa Naci Kula, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Manevi danışmanlıkta kullanılan bazı dini kavramların anlam alanı ve fonksiyonları, (Genel).

122. Faruk Kanger, Sabahattin Zaim Üniversitesi, Bireysel manevi rehberlikte proaktif bir model olarak Hz. Muhammed'in (sav) örneği, (Genel).

123. Metin Topal, İzmir Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Türkiye'de aile danışmanlığı sertifika programlarının içerik analizi ve manevi danışmanlık açısından bir öneri, (Sosyal hizmetler).

124. Metanet Memmedova, Bakü Devlet Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlik uygulamalarında yerel tarihi şahsiyetlerin kullanımı, (Genel).

125. Bünyamin Han, Dicle Üniversitesi, Değerler eğitiminin mahkûmların rehabilitasyonundaki etkisi, (Cezaevi hizmetleri).

126. *Muhammet Cevat Acar, Mardin Artuklu Üniversitesi, Bireysel psikolojik danışma sürecinde danışanın dini kaynaklarının kullanılması üzerine bir vaka örneği, (Genel).*
127. *Georg Wenz, Protestant Academy Landau, The dynamics of diversity – religious and spiritual care in times of pluralization, (Genel).*
128. Faik Elekberov, Azerbaycan Milli İlimler Akademisi, Yeni Türk cumhuriyetlerinde Sovyet eğitiminden milli eğitime geçişte yaşanan manevi-ahlaki sorunlar, (Genel).
129. Aydın Alizade, Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi, İslam eğitiminde hoşgörü problemi: Geçmiş ve bugün, (Genel).
130. *Anja Zalta, University of Ljubljana, Identity, deconstruction as a condition for peaceful coexistence (Buddhist response to violence), (Genel).*
131. Hayrunnisa Aslan, Milli Eğitim Bakanlığı, Maneviyatın ruh sağlığı ile ilişkisi ve ölçülmesi, (Sağlık hizmetleri).
132. Ömer Karaman, Ordu Üniversitesi, Psiko-eğitim grubu rehberlik uygulamalarının manevi danışma ve rehberlikte kullanımının, örnek bir grup etkinliği bağlamında değerlendirilmesi, (Genel).
133. Özgür Şimşek, Milli Eğitim Bakanlığı, Toplumda manevi danışmanlık kavramına ve sürecine ilişkin metaforik algılar, (Genel).
134. *Sümeyra Bilecik, Aksaray Üniversitesi, Huzurevlerinde dini danışmanlık ve din hizmetleri: İhtiyaçlar, beklentiler, sorunlar, (Sosyal hizmetler).*
135. Yasemin Angın, Atatürk Üniversitesi, Kur'an kurslarında eğitim alan yetişkin kursiyerlerin yaşamsal sorunları çözmeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi, (Genel).
136. *Cihat Doğan, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türkiye'nin Suriyeli mülteci sorunu ve manevi danışmanlık: Mardin ili örneği, (Sosyal hizmetler).*
137. İsmail Özgören, Diyanet İşleri Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın madde bağımlılığı ile mücadeledeki rolü, (Sosyal hizmetler).
138. Nesim Sönmez, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İç ve dış göçlerde danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, (Sosyal hizmetler).
139. Mahmut DüNDAR, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Cezaevi ortamında dini danışmanlık ve rehberlik, (Cezaevi hizmetleri).

140. Mualla Kaya, University Medical Center of Utrecht, Hastanede manevi danışmanlık ve rehberlik - Hollanda modeli, (Sağlık hizmetleri).

141. Bülent Dilmaç, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Psikolojik danışma deneyimi yaşayanların dini başa çıkma, psikolojik iyi olma ve affetme düzeyleri arasındaki yordayıcı ilişkiler: Bir model önerisi, (Sağlık hizmetleri).

142. Nurullah Altaş, Atatürk Üniversitesi, Müslüman bir toplumda dini danışmanlık için anlam ve teoloji inşa etmek, (Genel).

143. Muhammet Aykuthan Ulusoy, Milli Eğitim Bakanlığı, Manevi danışmanlık bağlamında Muhammed İkbâl'de benlik tasavvuru, (Genel).

144. Saida Umarova, Uludağ Üniversitesi, Tasavvuf ve sufi terapi, (Sağlık hizmetleri).

145. Sabri Çap, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Birden çok dinli ailelere yönelik manevî danışmanlık ve rehberlik hizmeti, (Sosyal hizmetler).

146. Ahmet Saim Arıtan, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Manevi tedavi ve iyileştirmeye sanat ve sanat eğitiminin katkıları, (Sağlık hizmetleri).

147. Mehmet Emin Yağmur, Milli Eğitim Bakanlığı, Orduda manevi danışmanlık ve rehberlik, (Askeri Hizmetleri).

148. Vincenzo, Pace University of Padua, In the cyberreligion the spirit blows wherever it pleases, (Genel).

149. Ömer Faruk Söylev, Dumlupınar Üniversitesi, Din görevlilerinin hastanelerde manevi bakım hizmetlerine ilişkin görüşleri: Kütahya ili örneği, (Sağlık hizmetleri).

150. Lisa Rudolfsson, University of Gothenburg, Pastoral care for victims of sexual abuse, (Sağlık hizmetleri).

151. Abdullah Koçyiğit, Sivas Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Türkiye'de yetimhaneden çocuk evine kavramların, duyguların, algıların değerlendirilmesi ve sosyalleşmede manevi danışmanlığın genel çerçevesi, (Sosyal hizmetler).

152. Claire de Galembert, De Galembert CNRS, Institut des sciences sociales du politique muslim chaplains: An anti-radicalisation policy tool? (Genel).

153. Orhan Gürsu, Akdeniz Üniversitesi, Manevi danışmanlık uygulamalarında alternatif bir bakış: Travma olgunluğu, (Sağlık hizmetleri).

154. Şükrü Keyifli, Dokuz Eylül Üniversitesi, Manevi danışmanlıkta süreç yönetimi: Konuşma ve dinleme, (Genel).

155. Patrick Gnanapragasam, University of Madras, Exploring 'contextual secularism' with special reference to the Indian context, (Genel).

156. Soner Teker, Akdeniz Üniversitesi, Yetiştirme yurtlarında manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sosyal hizmetler).

157. Everett L. Worthington & Jr. Worthington, Virginia Commonwealth University, Hope-focused approach to couple counseling: A faith-based approach to forgiveness, reconciliation, communication, and conflict in marriage and family, (Sosyal hizmetler).

158. Nurcan Katırcıoğlu, Karabük Üniversitesi, Türkiye'de aile problemlerini çözmeye dönük manevi danışmanlık programlarının aktif kullanımı: Türkiye'de aile ve dini rehberlik büroları örneği, (Sosyal hizmetler).

159. Ömer Faruk Akyüz, Utrecht Üniversitesi, Hollanda'da İslami manevi bakım (spiritual care) eğitimi ve uygulaması, (Genel).

160. Arslan Karagül, Vrije University Amsterdam, Hollanda'da İslami manevi bakım (spiritual care) eğitimi ve uygulaması, (Genel).

161. Fatih Baş, Marmara Üniversitesi, Religious-spiritual services of Muslim-Turks in United Kingdom: Muslim-Turks in London example, (Sosyal hizmetler).

162. Rıfat Atay, Akdeniz Üniversitesi, "Niçin Ben"e Karşı "Niçin Ben Olmayayım?": Kötülük problemini olgunlaştırıcı bir süreç olarak okumak, (Genel).

163. Nuran Korkmaz, Virginia Commonwealth University, Relationship between self-compassion and religion: As a neglected area of human flourishing, (Genel).

164. Kasım Şulul, Harran Üniversitesi, İslâm inanç esasları ve manevi rehberlik, (Genel).

165. Öznur Özdoğan, Ankara Üniversitesi, Kadın mahkûmlara psikolojik ve manevi yaklaşım, (Cezaevi hizmetleri).

166. Öznur Özdoğan, Ankara Üniversitesi, Manevi bakım uygulamaları, (Sağlık hizmetleri).

167. Muhammad Hammad Lakhvi, University of the Punjab, Islamic spiritual counselling and care, (Genel).
168. Mualla Yıldız, Ankara Üniversitesi, Suça karışan ergenlerin Tanrı'ya güven düzeylerinin yaşam tarzları ile ilişkisi, (Sosyal hizmetler).
169. Kamaruddin Mohammad, Institute of Islamic Studies University of the Philippines, Diliman Islamic ritual prayer (salaah) - A tool of transpersonal psychology: Muslim filipino mystic's perspective, (Genel).
170. Hıdır Apak, Mardin Artuklu Üniversitesi, Sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin Tanrı algısı, (Sosyal hizmetler).
171. Taha Burak Toprak, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İç-görü oluşumunda Kur'an-ı Kerim'i anlamının önemi, (Genel).
172. Taha Burak Toprak, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çağdaş okb teorilerinde tıkanma ve İslami gelenekteki meratib-i dimağ bilgisi, (Sağlık hizmetleri).
173. Zonera Ghafoor, International Islamic University Malaysia, Curing psychological disorder and despair through religio-spiritual counselling: A study of the contribution of Dr Malik Badri, (Sağlık hizmetleri).
174. Ferhat Bayık, Akdeniz Üniversitesi, Rasyonalite karşısında içe bakışçı düşüncenin mutluluğa etkisi, (Genel).
175. *Gülüşan Göcen, İstanbul Üniversitesi, Danışmanın maneviliğinin gerekliliği üzerine dini içerikli tv programlarda sorulan sorular üzerine nitel bir araştırma, (Genel).*
176. Şahin Filiz, Akdeniz Üniversitesi, Sanatla terapinin felsefi-manevi boyutları, (Sağlık hizmetleri).
177. *Asım Yapıcı, Çukurova Üniversitesi, Kaygıyla başa çıkmada "inşirah" ya da hisleri genişletme: Bir model denemesi, (Sağlık hizmetleri).*
178. Gürbüz Yalçın, Adalet Bakanlığı, Mahkûmların rehabilitasyonuna ve manevi danışmanlık hizmetlerine tecrübi bir yaklaşım: Hollanda örneği, (Cezaevi hizmetleri).
179. Önder Bilgin, Akdeniz Üniversitesi, Çağdaş insanın özgürlük arayışı ve bunalım çıkmazında sadakat ve iman: Yeni dünyaya geleneksel bir model önerisi, (Genel).

180. Golam Gaus Al-Quaderi, University of Dhaka, Islamic counselling and care in the postmodern context: Some reflections, (Genel).

181. Ayşe Erenay, Wilfred Laurier University, Çok-kültürlü ve çok-dinli toplumlarda manevi danışmanlık ve rehberlik örnekleme: Kanada sağlık hizmetleri, (Sağlık hizmetleri).

182. Amber Haque, UAE University, Thematic analysis and trends in assessment and spiritual-based therapies for muslims, (Sağlık hizmetleri).

183. Zeki Karataş, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Evde bakım hizmetlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sosyal hizmetler).

184. Abdiraşit Babataev, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistandaki manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin dünü ve bugünü, (Genel).

185. Muhammad Omor Faruq, University of Dhaka, Religious-spiritual counselling and care at the University of Dhaka: The salimullah muslim hall scenario, (Genel).

186. Mustafa Çelik, Gümüşhane Üniversitesi, Yoksullukla baş etmede manevi değerlerin rolü: Araştırma bulguları üzerine bir değerlendirme, (Sosyal hizmetler).

187. Rasim Tösten, Siirt Üniversitesi, Hapishanelerin manevi iyileştirme (ıslahat) çalışmalarında Bediüzzaman modeli: Örnek uygulamalar, (Cezaevi hizmetleri).

188. Naziha Suliman Adedlati, University Science Malaysia, Design Islamic cognitive behavioral therapy for depressed adults, (Sağlık hizmetleri).

189. Fatma Zehra K. Kızan, Üsküdar Üniversitesi, Sosyo-manevi beyin / socio-spiritual brain ve derin düşünme teknikleri / contemplative training, (Genel).

190. Eyüp Şimşek, Atatürk Üniversitesi, Cezaevi vaizliği mi? Manevi rehberlik mi? (Cezaevi hizmetleri).

191. Ahmet Bayraktar, Atatürk Üniversitesi, Lisansüstü eğitim programlarında manevi danışman: Çeşitli ülkelerin manevi danışman eğitim programları üzerine bir araştırma, (Genel).

192. Muhammed Ersöz, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve Kur'an çerçevesinde yeni boyutları, (Genel).

193. Fadime Çelik, Yozgat Alparslan Türkeş Huzurevi, Huzurevlerinde bakım altında bulunan yaşlılarımıza yönelik manevi danışmanlık rehberlik, (Sosyal hizmetler).
194. Elif Kara, Muş Alparslan Üniversitesi, Dini yas danışmanlığı ve İslami açıdan uygulanabilirliği, (Sağlık hizmetleri).
195. Meer Monjur Mahmood, University of Bangladesh, Islamic counseling and care: Present perspective, (Genel).
196. Rabiye Aslan, Ankara Üniversitesi, Türkiye'de manevi bakım bağlamında etik kurallar, (Genel).
197. Kamil Çoştur, Diyanet İşleri Başkanlığı, Tutuklu-hükümlü ve yükümlülerin din algısı, (Cezaevi hizmetleri).
198. Beyzanur Yılmaz, Ankara Üniversitesi, Obsesif-kompulsif bozukluk / vesvesenin tıbbi boyutu, dini boyutu ve bu hastalığa manevi yaklaşım, (Sağlık hizmetleri).
199. Nicole Azizli, Adler Graduate Professional School and IMC Centre for Psychological Assessment, Treatment and education relationships between general self-efficacy, planning for the future, and life satisfaction, (Genel).
200. Zeynep Kaya, Milli Eğitim Bakanlığı, Manevî danışmanlık ve rehberlik hizmetleri bağlamında aile danışmanlığı üzerine bir araştırma: Aile irşat ve rehberlik büroları örneği, (Sosyal hizmetler).
201. Cennet Çelik, Gazi Üniversitesi, OKB olan bireylerde manevi rehberlik ve danışmanlık, (Sağlık hizmetleri).
202. Muneer Kuttiani Muhammad, International Islamic University Malaysia, Introduction of shariah as a problem solving methodology: A conceptual framework for the solution to the refugee crisis in the 21st century, (Sosyal hizmetler).
203. Kasım Tatlıoğlu, Bingöl Üniversitesi, Bir alternatif danışmanlık süreci olarak manevi danışmanlık hizmetleri üzerine bir değerlendirme, (Genel).
204. Suat Cebeci, Sakarya Üniversitesi, Ailede manevi danışmanlık ve rehberliğin temelleri, (Sosyal hizmetler).
205. Harun Işık, Erciyes Üniversitesi, Ceza infaz kurumu bağlamında manevi rehberliğin teorik temelleri: İngiltere ve Türkiye'deki uygulamaların karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi, (Cezaevi hizmetleri).

206. Mahide Bolahatoğlu, Manevi rehberliğin kavramsal ve konseptvari açılımı ve sağlık hizmetleri alanındaki yeri, (Sağlık hizmetleri).
207. David Millard Haskell, Wilfrid Laurier University, Reconceptualizing the links between Christian faith and benevolence, (Genel).
208. Süleyman Derin, Marmara Üniversitesi, Manevi danışmanlık sahasında tasavvufun sağlayacağı yeni ufuklar, (Genel).
209. Hatice Kılınçer, Marmara Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlik: Psikoloji, ilahiyat ve tıp öğrencilerinin gözünden maneviyat ve din, (Genel).
210. Tuğba Nur Coşar, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Fahri bir din görevlisinin madde bağımlılarıyla yaptığı manevi sosyal çalışma örneği, (Sosyal hizmetler).
211. Ruard Ganzevoort, Vrije Universiteit Amsterdam, Inter-faith spiritual care in post-secular societies, (Genel).
212. Ömer Miraç Yaman, İstanbul Üniversitesi, Sağlık hizmetlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sağlık hizmetleri).
213. Hasan Kaplan, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık ve sosyal hizmetlerde din ve maneviyat açılımı: Muhtemel risk ve fırsatlar, (Genel).
214. Mustafa Sarmış, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ruhsal terapi olarak işlev gören dinin seküler yaşama entegre edilmesi, (Sağlık hizmetleri).
215. Zehra Işık, Marmara Üniversitesi, Bebek kaybı yaşayan ailelere yas sürecinde manevi danışmanlık neden gerekli? (Sağlık hizmetleri).
216. İhsan Düşmez, Giresun Üniversitesi, Ben ötesi psikoloji, kendi değerlerimiz ve benliğe bakış, (Genel).
217. Dilek Bal Koçak, Çocuk hastalara ve yakınlarına uygulanan manevi bakım: Hollanda örneği, (Sağlık hizmetleri).
218. Bayram Demirtaş, Diyanet İşleri Başkanlığı, Ceza infaz kurumlarında Diyanet İşleri Başkanlığı'nın manevi destek hizmetleri, (Cezaevi hizmetleri).
219. Alpaslan Demir, Adalet Bakanlığı, Ceza infaz kurumlarında manevi danışmanlık ve rehberlik faaliyetleri, (Cezaevi hizmetleri).
220. Sema Yılmaz, Cumhuriyet Üniversitesi, Hastanede bibliyoterapi uygulama örneği, (Sağlık hizmetleri).
221. Rania Awaad, Stanford University School of Medicine, A process-

oriented approach to teaching religion and spirituality in counseling training programs, (Genel).

222. Tülin Zengin, Yalova Üniversitesi, Sosyal hizmet perspektifli aile terapisinde manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sosyal hizmetler).

223. Fatıma Zeynep Belen, Kırıkkale Üniversitesi, Manevi bakım ve danışmanlıkta manevi metinlerle yapılandırılmış bibliyoterapi: Bir uygulama örneği, (Sağlık hizmetleri).

224. Wahiba Abu-Ras, Adelphi University, Religious-spiritual counseling of patients: The role of social workers and medical community, (Sağlık hizmetleri).

225. Rania Awaad, Stanford University School of Medicine, Islamic spiritual counseling a millennium before DSM-5: The example of OCD in al-Balkhi's 9th century sustenance of the body and soul, (Sağlık hizmetleri).

226. İsa Ceylan, Ankara Üniversitesi, Madde bağımlılığında arınma ve maneviyat ilişkisi, (Sosyal hizmetler).

227. Emine Erdoğan, Milli Eğitim Bakanlığı, Risk durumuna maruz kalmış bireylerde psikolojik dayanıklılığı arttıran faktörler ve bunlardan manevi danışmanlıkta yararlanılması, (Sağlık hizmetleri).

228. Emre Sahin, Tübingen Üniversitesi, Almanya'da hastanelerde ve sair kurumlarda manevi danışmanlık, (Sağlık hizmetleri).

229. Özgen Can, Avrasya Üniversitesi, Sağlık hizmetlerinde manevi bakım, (Sağlık hizmetleri).

230. Akhmet Yarlykapov, MGIMO University, Sufi-salafi dialogue in Dagestan: The Islamic way to counter extremism, (Genel).

231. Emin C. Coşkun, Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Hastalar risalesinin, hastaların moral motivasyonu üzerindeki etkileri. (Sağlık hizmetleri).

232. Mebrure Güneş, Cumhuriyet Üniversitesi, Manevi bakım görevlilerinin uzmanlık eğitim süreci: Program önerisi, (Genel).

233. Ali Çaksu, International University of Sarajevo, Military chaplains between Islam and civil religion, (Askeri Hizmetleri).

234. Muqtedar Khan, University of Delaware, State society partnership in integration of Islam and muslims: The case of delaware state government, (Genel).

235. Beyza Ersoy, Ankara Üniversitesi, Huzurevinde yaşayan bireylerde varoluşçu psikolojiye göre yaşamın anlamı ve müzik-terapinin yaşamlarını anlamlandırmaya etkisi, (Sosyal hizmetler).

236. Kamala Shiryeva, Macdonald and Bryant Psychological Services, Spiritual counselling for coping with grief, (Sağlık hizmetleri).

237. Arina Mufrihah, College of Teaching and Education Sumenep, Musyawarah: Deliberative method to solve individual problem through counseling services, (Sağlık hizmetleri).

238. Cicilia Chettiar, Maniben Nanavati Women's College, Jesus the psychotherapist, (Sağlık hizmetleri).

239. Glen Milstein, City University of New York, Clergy, consumers, and clinicians in collaboration: Implementation of a mental wellness initiative, (Sağlık hizmetleri).

240. Gülseher Özyıldırım, Yalova İl Müftülüğü, Sosyal hizmetlerde manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sosyal hizmetler).

241. Daya Singh Sandhu, Lindsey Wilson College, Various presentation proposals have been submitted, (Genel).

242. Ahmet Cahid Haksever, Ankara Üniversitesi, Klinik hastalarda manevi destek yöntemi olarak dini-tasavvufi söylem, (Sağlık hizmetleri).

243. Suhad Tabahi, University of Illinois, Islamic spirituality in social work practice, (Genel).

244. Hanife Teker, Akdeniz Üniversitesi, Hastalık ve umutsuzluk ile başa çıkmada manevi danışmanlık hizmetleri, (Sağlık hizmetleri).

245. Büşra Küçüksoğu, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Yaşlı bakımı bölümü öğrencilerinin yaşlı bireylerde manevi rehberliğe bakışlarının değerlendirilmesi, (Sosyal hizmetler).

246. Fatma Zehra K. Kızan, Üsküdar Üniversitesi, Mental health and religion and spirituality in clinical applications, (Sağlık hizmetleri).

247. Selvira Draganovic, International University of Sarajevo, The role of Islamic community in family counselling and psychotherapy, (Sosyal hizmetler).

248. Saffet Kartopu, Gümüşhane Üniversitesi, Narsistik eğilimlerin azaltılmasında dini değerlerin işlevi, (Sağlık hizmetleri).

249. Remziye Ege, Ankara Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlikte içerik çalışmaları: Şükür kavramı, (Genel).

250. Nurten Kınter, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Can prayer be used in spiritual care and treatment? An examination on the relationship between prayer and psychological well-being, (Sağlık hizmetleri).

251. Belgizar Özbek, Diyanet İşleri Başkanlığı, Manevi danışmanlık hizmeti ve (cinayet suçlusu) kadın mahkûmların topluma yeniden entegrasyonu, (Cezaevi hizmetleri).

252. Alp Arat, Lancaster University, The post-secular paradox and the blurring of boundaries between the secular and the religious: A British case study of meditation, health and well-being, (Sağlık hizmetleri).

253. Fatma Bayraktar Karahan, Diyanet İşleri Başkanlığı, Hasta ve yakınlarına yönelik manevi bakım söylemlerinin teolojik analizi: Hastane vaizleri örneğinde, (Sağlık hizmetleri).

254. Ahmet Çakmak, Atatürk Üniversitesi, Üniversite yurtlarındaki öğrencilerde değer algısının psikolojik sağlamlığa etkisi, (Genel).

255. Mar Grier, Universitat Autònoma de Barcelona, Imagining, representing and negotiating religious plurality in hospital settings: The case of multi-faith rooms, (Sağlık hizmetleri).

256. Mustafa Fatih Ay, Atatürk Üniversitesi, Üniversite öğrencilerinin duaya ilişkin tutumları ile yaşam doyumları arasında umut düzeylerinin aracılık rolü, (Sağlık hizmetleri).

257. Andrew Todd, Cardiff University, Chaplaincy public sector policy in the UK: International lessons to be learnt for religious-spiritual counselling and care, (Genel).

258. Ahmed Ürkmez, Kırıkkale Üniversitesi, Sünnet-i seniyyeden bir manevi danışmanlık örneği: Abdullah B. Amr ve ibadet hayatı müzakeresi, (Genel).

259. Denys Brylov, National Pedagogical Dragomanov University, Islamic education and secular university: Interrelation experience, (Genel).

260. Fatma Sağlam, Kafkas Üniversitesi, Manevi bakım ve rehberlik hizmetinin "ne"liği üzerine, (Genel).

261. Nurten Meşhur, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Tefekkür-ü mevtin psiko-sosyal etkileri, (Sağlık hizmetleri).

262. Mustafa Koç, Balıkesir Üniversitesi, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hastanelerdeki manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri (1995-2015): Sınırlılıklar ve bir eğitim programı önerisi, (Sağlık hizmetleri).

263. Nilüfer Emen, Sağlık Bakanlığı, Kanseri hastalarına yönelik kutsal topraklarda manevi şifa projesi, (Sağlık hizmetleri).

264. Erdoğan Köycü, Bartın Üniversitesi, Sağlık tedavisi ve iyileştirmede duanın gücü ve fonksiyonu, (Sağlık hizmetleri).

265. Ayşin Satan, Marmara Üniversitesi, Ebeveyn kaybı yaşamış ergenlerde bibliyoterapi yönelimli manevi danışmanlık uygulaması, (Sağlık hizmetleri).

266. Selda Karaaslan, Diyanet İşleri Başkanlığı, Manevi bakım hizmetlerinde etik kurallar ve profesyonel standartlar: ABD, İngiltere, Kanada örnekleri ve bir Türkiye denemesi, (Genel).

267. Fazilet Yavuz Birben, Marmara Üniversitesi, Engellilik olgusuyla başatmada ebeveynlerin başvurduğu bir kaynak: Manevi dayanaklar, (Sosyal hizmetler).

268. Elif Sobi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, OMÜ Dini Danışmanlık ve Rehberlik Tezsiz Yüksek Lisans Programı kapsamında yapılan projelerinin bir değerlendirmesi, (Genel).

269. Mustafa Özgöl, Bayburt Üniversitesi, Sağlık kurumlarında görev yapan sağlık personelinin hastalara yönelik manevi destek algılarının belirlenmesi: Bayburt ili örneği, (Sağlık hizmetleri).

270. Rabia Sümeyye Açar, Muş Alparslan Üniversitesi, Bir manevi danışmanlık ve rehberlik aracı olarak televizyon, (Genel).

271. Yunus Emre Avcı, Siirt Üniversitesi, Risale-i Nur'da manevi danışmanlık ve rehberliğin etik ilkeleri, (Genel).

272. Fatih Yücel, Diyanet İşleri Başkanlığı, Hartford Seminary özelinde ABD'de Müslümanlara yönelik dini danışmanlık eğitimi, (Genel).

273. İsmail Mesut Özdem, Milli Eğitim Bakanlığı, Göç sorununa manevi danışmanlık yaklaşımı: Korkuteli örneği, (Sosyal hizmetler).

274. Abdulkadir Çekin, Kastamonu Üniversitesi, İslami manevi bakım teolojisi, (Genel).

275. Abdulkadir Aydın, Harran Üniversitesi, Yerel sosyal hizmetlerde

manevi değerlerin rolü, (Sosyal hizmetler).

276. Durmuşali Sağlık, Adalet Bakanlığı, Madde bağımlılığı ile mücadele sürecinde dini ve kültürel motiflerin etkisi, (Sosyal hizmetler).

277. Zeliha Subaşı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Farklı cinsel yönelimi olan bireylere manevi danışmanlık ve rehberlik, (Genel).

278. Şeyhmus Orkin, Muş Alparslan Üniversitesi, Bir doğu edebiyatı klasiği olan Pendname' de manevi değerler, (Genel).

279. Hasan Avcı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sezai Karakoç şiirinde umut ve postmodern bir yaklaşım olarak öyküsel terapi, (Sağlık hizmetleri).

280. Bedrettin Varol, Siirt Üniversitesi, İslam dini açısından engellilere yönelik manevi sosyal hizmet, (Sosyal hizmetler).

281. Kasım Sezgin, Dicle Üniversitesi, Psikolojik sağlamlıkta koruyucu faktör olarak din ve maneviyat, (Sağlık hizmetleri).

282. Çağla Çelimli, Maltepe Üniversitesi, Manevi danışmanlık kapsamında Doğu kültüründe ölüm olgusuna bakış, (Sağlık hizmetleri).

283. Hakan Karaman, İstanbul Üniversitesi, Palyatif serviste bakım alan bireylerin yakınları için manevi sosyal hizmet uygulamalarının önemi üzerine bir araştırma: İnegöl Devlet Hastanesi örneği, (Sosyal hizmetler).

284. Qaisar Mohammad Rather, Srinagar Women's College Campus, Amar Singh College path towards the better: Role of tableeghi jamaat in bringing positive action among the various denominations in Islam with specific reference to the youth, (Genel).

285. Abdurrahman Kendirci, Mevlana Üniversitesi, Benötesi psikoloji ve Mevlana Mesnevi'si, (Genel).

286. Wa Ode Zainab Zilullah Toresano, STFI Sadra, Existential consciousness through religious-spiritual and moral values: A self-counseling and care through philosophical point of view, (Genel).

287. Ömer Aydın, Diyanet İşleri Başkanlığı, Engellilere yönelik manevi rehberlik, (Sosyal hizmetler).

288. Reyhan Gündüz, Milli Eğitim Bakanlığı, Manevi danışmanlık neden gereklidir? Sosyal medyadaki olumsuz manevi danışmanlık örnekleri, (Genel).

289. Halil Ekşi, Marmara Üniversitesi, Devlet hastanelerindeki manevi bakım hizmetlerinin fenomenolojik bir analizi, (Sağlık hizmetleri).

290. Özge Eren, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk gelişiminde inanç faktörü, (Genel).

291. Rukiye Betül Eryıldız, Diyanet İşleri Başkanlığı, Madde bağımlılığından kurtulmada ailenin ve dini danışmanlığın rolü, (Sosyal hizmetler).

292. Esen Akdenizli Eryiğit, Ankara Üniversitesi, Manevi bakım çalışmalarında aktif dinleme, (Genel).

293. Mardia Mumtaz, Bangladesh University of Engineering and Technology, Construction of feminism in Muslim majority developing countries at the age of Islamophobia: A case study of Bangladesh, (Genel).

294. Duran Ali Yıldırım, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Kur'an'da öngörülen ma'ruf ve ihsan temelli aile anlayışının manevi-terapi değeri üzerine, (Sosyal hizmetler).

295. Ali Çelik, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal değişim karşısında değerleri yaşamak, (Genel).

296. Adem Sağır, Karabük Üniversitesi, Gelenekselden moderne yasin azaltılması süreçlerinde kullanılan dua, manevi destek ve terapi süreçleri: Yas danışmanlığı örneğine sosyolojik bir çerçeve, (Sağlık hizmetleri).

297. Ahmet Canan Karakaş, Karabük Üniversitesi, Öyküsel terapi yönelimli manevi danışmanlık sürecinde kıssaların etkisi, (Sağlık hizmetleri).

298. Bayram Ayaz, mana-terapi danışmanlık, kaygı ve depresyonda manevi içgörü sağlayan benlik modelleri, (Sağlık hizmetleri).

299. Zekeriyya Uludağ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlik yolunda psikolojik danışma ve rehberlik alanında yapılan akademik çalışmaların nitelik ve nicelik açısından değerlendirilmesi: OMÜ örneği, (Genel).

300. Sümeyye Özmen, Uşak Üniversitesi, Hastanede çalışan personelin manevi bakım hizmetleri konusuna bakış açısı: Uşak ili uygulaması, (Sağlık hizmetleri).

301. Sümeyyra Sarı, Uludağ Üniversitesi, İslami danışmanlık ve rehberlikte rüyaların önemi, (Genel).

302. Teresa Zaidi, Aligarh Muslim University, Islamic counselling in marriage and family life, (Sosyal hizmetler).

303. Azharul Islam, Islam Stamford University Bangladesh, Impact of spiritual and academic counselling on performance of university students in Bangladesh, (Genel).

304. Wa Ode Zahra Zilullah, Home physiotherapy the relationship between prayer (salah) and physical health, mental health in physiotherapy perspective, (Sağlık hizmetleri).

305. Rahmi Oruç Güvenç, Üsküdar Üniversitesi, Türk müzik ve hareket terapisi geleneği: Tarihçesi, günümüzdeki uygulamaları, (Sağlık hizmetleri).

306. Irene Becci, University of Lausanne, Dealing with religious diversity in prison: Legal frames and creative pragmatics, (Cezaevi hizmetleri).

307. Burcu Gül Gürbüz, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye'deki manevi danışmanlık çalışmaları, (Genel).

308. Suat Aydın, Hollanda Savunma Bakanlığı, Askeriyede manevi rehber olmak, (Askeri Hizmetleri).

309. Prince Rajiv Sarangani, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Guidance and counselling in the mystic way of disciplining children, (Genel).

310. Fevzi Rençber, Georgetown University-Prince Alwaleed bin Talal Center for Muslim-Christian Understanding, Alevilerin manevi danışman ve rehberlerinin problemleri ve çözüm önerileri, (Genel).

311. Valeria Fabretti, University of Rome Tor Vergata, Representing specific traditions in a 'religious global city': Spiritual and religious care in the prisons of Rome, (Cezaevi hizmetleri).

312. Ifrah Magan, University of Illinois, The role of religion and indigenous culture: Storytelling as a healing practice method in Somali refugee communities, (Sağlık hizmetleri).

313. Adem Yıldırım, Kırıkkale Üniversitesi, Uluslararası öğrencilerin yalnızlıkla başa çıkmasında ve sosyalleşmesinde manevi danışmanlık ve rehberliğin rolü, (Sosyal hizmetler).

314. Taha Burak & Zeynep Nehar Toprak, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Depresyon

hastalarında spritüel boyutta çalışma: Manevi kırgınlık, (Sağlık hizmetleri).

315. *Aysun Özkan, Diyanet İşleri Başkanlığı, Sağlık hizmetlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sağlık hizmetleri).*

316. *Aysun Bahadır, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hıristiyan dininde hastanelerde kullanılan klinik manevi bakım eğitimi: KSA modeli, (Sağlık hizmetleri).*

317. *Nihal İşbilen Esendir, Diyanet İşleri Başkanlığı, Sağlık çalışanlarının maneviyat ve manevi bakım algısı: İstanbul örneği, (Sağlık hizmetleri).*

318. *Tanase Laurentiu, University of Bucharest, The relationship between state and church in contemporary Romania in social services and care: "Social partnership", (Sosyal hizmetler).*

319. *Hamza Ertürk, Sağlık Bakanlığı, Kur'an penceresinden çözüm odaklı psikoterapiler ve ümitvâr olma, (Sağlık hizmetleri).*

320. *Semin Oğurtan, Sağlık Bakanlığı, Organ bağışında manevi danışmanlık ihtiyacı, (Genel).*

321. *Olubunmi B. Oyewuwo-Gassikia, University of Illinois, Influence of religion and religious identity on domestic violence coping: A study of black Muslim women, (Genel).*

322. *Fazilet Yavuz Birben, Marmara Üniversitesi, Danışanların yaşamın anlamına dair kaygıları, (Genel).*

323. *Berrin Sarıtunç, Uludağ Üniversitesi, Post-travmatik depresyon ile başa çıkmada manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sağlık hizmetleri).*

324. *Walid Salama, Ankara Üniversitesi, Arapça öğretimine yönelik manevi dayanışma ilkelerine dayalı etkinlik önerileri, (Genel).*

325. *Refik Yıldız, Milli Eğitim Bakanlığı, Emeklilik ve dini başa çıkma: Emeklilerde dindarlık, dini başa çıkma ve hayat memnuniyeti üzerinde bir araştırma, (Sosyal hizmetler).*

326. *Yusuf Yurdağül, Atatürk Üniversitesi, Ramazan ayı televizyon programlarının manevi danışmanlık ve rehberlik örneği olarak değerlendirilebilmesi sorunu, (Genel).*

327. *Tuba Yardım, Belçika Din Hizmetleri Müşavirliği, Belçika İslam Temsil Kurumu ve hapisanelerde manevi danışmanlık, (Cezaevi hizmetleri).*

328. Adem Korukcu, Hitit Üniversitesi, İlahiyat fakültesi öğrencilerinin etkinlikleri bağlamında sevgi evleri, (Sosyal hizmetler).
329. *Tetiana Kalenychenko, National Pedagogical University of Dragomanova, Changing focus on military chaplaincy: Religious-spiritual counselling and care in Ukraine, (Askeri hizmetler).*
330. Ayşe Gizem Çetin, Selçuk Üniversitesi, Sosyal yaşamda manevi danışman olarak din görevlilerinin rolü, (Genel).
331. Ali Korkmaz, Erciyes Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlikte empatik iletişim, (Genel).
332. Ayşegül Polat, Milli Eğitim Bakanlığı, Okulöncesi dönemde ve ilköğretim birinci kademedeki çocuklara değer farkındalığı kazandıracak materyaller: Örnek materyal incelemesi, (Genel).
333. Rukiye Engin, Avrasya Üniversitesi, Sağlık hizmeti verecek öğrencilerin maneviyat ve manevi bakım algılama ölçeği, (Sağlık hizmetleri).
334. *Melih Çoban, Marmara Üniversitesi, Madde bağımlılığı ile mücadelede manevi danışmanlık ve rehberlik uygulamalarının yeri ve önemi: Türkiye örneği, (Sosyal hizmetler).*
335. *Leila Almazova, Kazan Federal University, Educational programs on Islam for prison staff and imams at the Kazan Federal University, (Genel).*
336. *Mohamad Tavakol, University of Tehran, Place of spirituality in medical care system, (Sağlık hizmetleri).*
337. Haydar Bekiroğlu, Diyanet İşleri Başkanlığı, Kur'an'daki sağlıklı ve hastalıklı kalp kavramlarına tasavvufi yaklaşım: Kuşeyri tefsiri örneği, (Genel).
338. Ramadan Shaih Omar, Harran Üniversitesi, Dini yönlendirmenin sivil devletin kurumlarını inşa etmede etkisi, (Genel).
339. Deya ud-Deen Eberle, King Saud University, Mother's love as the paradigm of Islamic counselling and caregiving, (Sağlık hizmetleri).
340. *Beverly K. Lunsford, George Washington University School of Nursing, Religious and spiritual dimensions of care for people with neurocognitive disorders and their families, (Sağlık hizmetleri).*
341. Grimell Jan, Practical theology, implicit religion in Swedish

military communal life. Experiencing transition, (Askeri Hizmetleri).

342. Mustafa Bülbul, Diyanet İşleri Başkanlığı, Palyatif bakımdaki kanser hastalarında duanın etkisi: Alan araştırması, (Sağlık hizmetleri).

343. Barış Şentuna, Balıkesir Üniversitesi, Manevi rehberliğin felsefi temelleri, (Genel).

344. Mariusz Turowski, University of Wroclaw, Challenges of giving and caring: Towards non-possessive social and economic perspectives, (Genel).

345. Muteber Gülsefa Uygur, Diyanet İşleri Başkanlığı, Evlilik ve aile hayatı ile ilgili manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sosyal hizmetler).

346. Tadaatsu Tajima, Tenshi College Sapporo, Spiritual care as a terminal care in Japan, (Genel).

347. Muhammed Suhail Hidayat Kunnakkadan, Daru'l Huda Islamic University, Religious care for people with disabilities: A Qur'anic perspective, (Sosyal hizmetler).

348. Günseli Boşgelmez, Süleyman Demirel Üniversitesi, Yaşlılık sürecinde manevi desteğin kaliteli yaşama etkisi, (Sosyal hizmetler).

349. Neslihan Arıcı Özcan, İstanbul Medipol Üniversitesi, Travmatik yas sorunu yaşayan bireylerin ve ailelerinin sosyal, kültürel ve dini kaynakları kullanarak travmatik yas sorunu ile başa çıkmaları, (Sağlık hizmetleri).

350. Osman Nuri Demirel, Akdeniz Üniversitesi, Evlilik ve aile hayatı ile ilgili manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sosyal hizmetler).

351. Zafer Yıldız, Süleyman Demirel Üniversitesi, Hastanelerde dini danışmanlık uygulamalarına ilişkin tıp doktorlarının yaklaşımlarının analizi, (Sağlık hizmetleri).

352. Turgay Şirin, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Manevi danışma ve rehberlikte yeni bir model önerisi: İHSAN modeli ve vaka sunumu, (Genel).

353. Ayşe Sıdika & Leyla O. Görünmez, Süleyman Demirel Üniversitesi, Yaşlılık dönemi manevi danışmanlık hizmetlerinde manevi ve ahlâki değerler ile etik kurallar, (Sosyal hizmetler).

354. Beverly K. Lunsford, George Washington University School of Nursing, Religious, spiritual, cultural beliefs and values that impact health care decision-making at end of life, (Sağlık hizmetleri).

355. Yasemin Zeytin, Frankfurt Üniversitesi, Almanya'da manevi rehberlik, (Genel).

356. Sevede Düzgüner, Marmara Üniversitesi, Nereden çıktı bu maneviyat: Manevi bakımın temellerine ilişkin kültürlerarası bir analiz, (Genel).

357. Çiğdem Gülmez, Kastamonu Üniversitesi, Eşine şiddet uygulayan erkeklere yönelik bilişsel davranışçı yaklaşımla bütünleştirilmiş dini/manevi danışmanlık modeli, (Sosyal hizmetler).

358. Nurullah Karakaş, Diyanet İşleri Başkanlığı, Vaizlik kurumunun sosyal hizmetlerdeki fonksiyonu: Yeni paradigma üzerine sosyolojik analizler, (Sosyal hizmetler).

359. Béraud Céline, Université de Caen Normandie, The religious diversification of chaplaincy in French prisons: Assesment and perspectives, (Cezaevi hizmetleri).

360. Olcay Bayraktar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Psikolojik danışma ve rehberlikte ruh düşüncesinin değerlendirmesi, (Genel).

361. Sabeha Mufti, Kashmir University, Religion and spirituality as media content: Perspectives and experiences from Indian media, (Genel).

362. Abbas Mehregan, University of Cologne, Secular states and religious services, (Genel).

363. Misbahudeen Olabiyi Ahmed-Rufai, Malcolm X College, Beyond five daily prayers: Mosque counselling in contemporary society, (Genel).

364. Kemal Aydın, Dünya Yaşlanma Konseyi, Dünyada klinik manevi bakım eğitimi, (Sağlık hizmetleri).

365. Durali Karacan, King's College London, The applications of religious-spiritual counselling as a state policy towards to religious extremism in multicultural societies: The example of the United Kingdom policies towards to Islamic extremism, (Genel).

366. Abe Ata, Deakin University, Bereavement and mental health issues of Muslims in Australia: Religious, gender, after death communication, (Sağlık hizmetleri).

367. Najma M. Adam, Associates Counseling Services, Islam vs. patriarchy? The antidote vs. contaminant of domestic violence against women, (Sosyal hizmetler).

368. *Rasimegül Usta Tokur, Diyanet İşleri Başkanlığı, Görme engellilere manevi danışmanlık, (Sosyal hizmetler).*

369. Fatma Yaşar Ekici, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Manevi rehberlik-psikolojik danışmanlıkta ölüm olgusuna tasavvuf, sosyoloji ve modern psikoloji açısından mukayeseli bir bakış, (Genel).

370. Sema Eryücel, Akdeniz Üniversitesi, Manevi danışmanlık ve rehberlikte dini başa çıkma örnekleri, (Genel).

371. Hümeyra Nur İşlek, Diyanet İşleri Başkanlığı, Güvenilir ibadet vakitlerinin ibadetin maneviyatına etkisi, (Genel).

372. Kemal Çınçın, Akdeniz Üniversitesi, Manevi danışmanlığın sürekliliğinde felsefenin rolü, (Genel).

373. Uğurcan Togay, Milli Eğitim Bakanlığı, Yönetim süreçleri ve yeni yaklaşımlar: Manevi/dini tutum, (Genel).

374. Beytullah Aktaş, Diyanet İşleri Başkanlığı, Eşler arasındaki problemlerin çözümünde manevi danışmanlık ve rehberliğin önemi, (Sosyal hizmetler).

375. *H. Sinem U. Bakar, Ankara Üniversitesi, Manevi danışmanlık eğitimi: AAPC akreditasyon kriterlerinin Türkiye açısından değerlendirilmesi, (Genel).*

376. Ayşegül Kadiş, Milli Eğitim Bakanlığı, Okullarda manevi mentorlük hizmeti verilmesinin önemi, (Sosyal hizmetler).

377. Fatma Yaşar Ekici, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Goldon Allport ve Mevlana Celalettin Rumi'nin insan-inanç ilişkisi bağlamındaki görüşlerinin karşılaştırılması, (Genel).

378. Şennur Demir, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Konya ili merkezinde bulunan özel okullardaki manevi danışmanlık ve rehberlik desteğine gereksinim duyan ailelerin nitelik ve yeterlilikleri, (Sosyal hizmetler).

379. Veli Cem Özdemir, Milli Eğitim Bakanlığı, Birinci Dünya Savaşı süresince manevi danışmanlığın askerler üzerindeki tesiri: Filistin cephesinde gönüllü Mevlevi alayı ve din adamlarının gayreti, (Askeri Hizmetleri).

380. *Asude Coşkunsever, Diyanet İşleri Başkanlığı, Yetiştirme yurdu ve BSRM'lerde manevi danışmanlık ve rehberlik, (Sosyal hizmetler).*

381. Nurullah Yelboğa, Artvin Çoruh Üniversitesi, Afet sonrası

psikolojik desteğin sunulmasında sosyal hizmet mesleğinin manevi danışmanlık ve rehberliği: Artvin ili örneği, (Sosyal hizmetler).

382. Zeynep Özcan, Karabük Üniversitesi, Manevi danışman kimdir? (Genel).

383. Ahmet Doğan, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Din görevlileri bağlamında manevi danışmanlık ve rehberlik uygulamaları: Yeterlik düzeyleri ve bu alana duyulan ihtiyaç, (Genel).

384. Halime Karabulut, Diyanet İşleri Başkanlığı, Göçmenlere yönelik manevi destek hizmetleri, (Sosyal hizmetler).

385. Hatice Cerrahoğlu Teber, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Kur'an'da akıl-kalp ilişkisi üzerinden manevî danışmanlık ve rehberlik, (Genel).

386. Mebrure Doğan, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Hastanelerde verilecek manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetinde hastalıkla başa çıkmanın enstrümanı olarak sabır, (Sağlık hizmetleri).

387. Nurefşan Tomaç & Mahmut Esat Eker, Üsküdar Üniversitesi, Yaşlılıkta manevi bir teselli: İhtiyarlar risalesi, (Sosyal hizmetler).

388. Arslan Yalçın, Afyonkarahisar Sosyal Hizmet Merkezi, Sosyal hizmet merkezlerinde manevi temelli sosyal hizmetin rolü, (Sosyal hizmetler).

389. Aşır Örenç, Süleyman Demirel Üniversitesi, Gençlerde ortaya çıkan olumsuz tutum ve davranışlara nebevî çözüm, (Genel).

390. Fatma Şuheda Dilmen, Akdeniz Üniversitesi, Eşler arasında bencillik merkezli problemlerin çözümünde bir manevi danışmanlık uygulaması: Hadis okumaları, (Sosyal hizmetler).

391. Murat Dinçer, Marmara Üniversitesi, Manevi rehberlik için çözülmesi gereken meseleler, (Genel).

392. Fadlan Khaerul Anam, University of Indonesia, The arrogance of zikr: Majelis rasulullah saw and the question on public space in contemporary Indonesia, (Genel).

393. Fadlan Khaerul Anam, University of Indonesia, Watching Islamic healing: Bengkel Hati tv programs, the issues of representations and the new form of Islamic healing in contemporary Indonesia, (Sağlık hizmetleri).

394. Fadlan Khaerul Anam, University of Indonesia, Two ways of

healing? The syncritized Islam healing and nabawi healing in Indonesia, (Sağlık hizmetleri).

395. Murat Dinçer, Marmara Üniversitesi, İnsanlığın ortak mirası: Bilgelik yönünden Yunus Emre, (Genel).

396. Fadlan Khaerul Anam, University of Indonesia, Ismail and Freud: Towards to the reconciliation between Islam and psychoanalysis, (Sağlık hizmetleri).

397. Selahattin Aydın, Emirgan Altı Nokta Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi, Engellilere yönelik manevi bakım ve dini rehberlik hizmetlerinde kiliseler ile kilise teşkilatlarının rolü üzerine bir değerlendirme, (Sosyal hizmetler).

398. Fatih Çınar, Süleyman Demirel Üniversitesi, İlahiyat fakültesi öğrencilerinin manevi danışmanlık yeterlilikleri, (Genel).

399. Hamid Hussain, Dubai Health Authority, Muslims youth UN-employment at MENA region, the context of conflicts, extremisms and social exclusions, (Sosyal hizmetler).

400. Ayşegül Alsan, Trabzon Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Afet sonrası psiko-sosyal destek sürecinde manevi/dini desteğin kullanımı, (Sosyal hizmetler).

401. Yasin Gündoğdu, Çayeli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Müdürlüğü, Ağır düzeyde ortopedik engelli bireylere evde bakım hizmeti sunan bakıcıların sorunları ve dini değerlerinin bakım hizmeti sunumundaki katkısı, (Sosyal hizmetler).

402. Rami Nsour, Tayba Foundation, Prison chaplains as part of the mental health care team, (Cezaevi hizmetleri).

403. Yusuf Nazlım, Diyanet İşleri Başkanlığı, Ürdün hastanelerinde manevi destek dini danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, (Sağlık hizmetleri).

404. Ahmed M. Abdel-Khalek, University of Alexandria, A meta analysis of the relationship between religiosity and anxiety based on 32 study, (Sağlık hizmetleri).

405. A. Burcu Gören, Turgut Özal Üniversitesi, Sosyal hizmet ve ilahiyat alanında lisans ve yüksek lisans düzeyinde bir ders önerisi: Yas danışmanlığı, (Genel).

406. Hacer Çetin, Marmara Üniversitesi, Sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumlarındaki çocuklarda dini algının psikolojik temelleri bağlamında dini danışmanlık

ve rehberlik hizmetleri, (Sosyal hizmetler).

407. Dilek Zekiye Kaşık, Milli Eğitim Bakanlığı, Risk grubu ergenlere manevi danışmanlık ve rehberlik kapsamında özgeci davranışlar kazandırma yoluyla rehabilite etme, (Sağlık hizmetleri).

408. Monisa Qadri, Islamic University of Science, The melody of spirituality & the dance of Mystics, (Genel).

409. Mohamed Ajouaou, VU University (Amsterdam), Islamic spiritual care as a new profession. Expectations and professional standards, (Genel).

410. Omar Habib Omar, Aligarh Muslim University, A comparative study of psychological well being and emotional intelligence among orphans in those orphanages having religious-spiritual counselling services and those orphanages which do not have religious-spiritual counselling services in Kashmir valley, (Sağlık hizmetleri).

411. Talat Kamran, Mannheimer Institut für Integration und interreligiösen Dialog, Almanya'da İslami manevi telkincilik eğitimi ve standardının önemi ve pratik uygulamaları, (Genel).

412. Abdülkerim Bahadır, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Manevi bakım bağlamında travmatik acı tecrübelerin anlamlandırılması ve din: Logoterapik bir yaklaşım, (Sağlık hizmetleri).

413. Nedžad Grabus, University of Sarajevo, Muslim minority and religious-spiritual services in Slovenia, (Genel).

414. Yasmin Othman Mydin, University Sains Islam Malaysia, Are you worried? Throw it away and restructure your cognitive process through Islamic way, (Genel).

415. Enver Sarı, Ordu Üniversitesi, İslami değerleri yaşam biçiminde öncelikli olan danışanlara yönelik psikolojik danışma modeli: İslami psikolojik danışma uygulama modeli, (Genel).

416. Aslam Khan, Yobe State University, Religious fundamentalism and secularism in India: Minorities at crossroad, (Genel).

417. İlhan Güler, Adalet Bakanlığı, Ceza infaz kurumlarında değerler eğitimi, (Genel).

418. Abdullah Al Mahmud, University of Dhaka, Bangladesh, Ibn Sina hospital in Bangladesh: An excellent religious-spiritual counseling centre, (Genel).

419. Ömer Faruk Teber, Akdeniz Üniveritesi, Manevi danışmanlık ve rehberlikte alevî-bektâşî geleneği ve kültürünün katkısı, (Genel).

420. Bachir Khelifi, Social Sciences University Mustapha Stambouli, The role of philosophy of religion in strengthening the spiritual and moral factor analytical study through the role of the religious-spiritual counsellor in the multicultural society, (Genel).